

Szerdán Teianut hallgatta ki a feketeszessz panama vizsgáló bírja

„Egyáltalában nem foglalkoztam fekete szesszel a reszortomban —

mondja az Uj Keletnek Teianu. Teianu nem akar nyilatkozni az ellene megindult vizsgálatról

Cluj-Kolozsvár, július 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az a kis előszobaszerű hely, mely a kolozsvári ügyészség folyosójából torkollik az ügyészségi fogda bejárójához, talán még soha nem foglalkoztatta annyira az ország közvéleményét, mint az elmúlt hónapokban.

A vizsgálobírói iroda előszobája ez, amelyben napról napra a legérdekesebb események történnek és ahol tegnap még nagytelentélyű állami tisztviselők nimbuszát semmisíti meg egy rövid, radikális letartóztatási végzés... A szeszpanama vizsgálóbírói irodájának eseményei ma már állandó rovatát adják a napilapoknak. Különösen ma, amikor ez a nyomozás a legkülönösebb meglepetéseket szolgálja. Amikor a vizsgálat menete iránt politikusok szájából nyilatkozatok hangzanak el és ezeknek a nyilatkozatoknak tükrében nemzetiségi kérdéssé lép elő a feketeszessz-panama, mely egy hatalmas gazdasági réteget veszélyeztet alapjaiban és nagy vagyonekat rombol, de ugyanakkor nagy vagyonekat is épít...

A szeszpanama nemzetiségi részének tengelyében áll ez a kérdés: kik idézték elő a panamát? Idegenek, vagy nem idegenek. Ilyen formában találtak fel legutóbb ezt a problémát a parlamentben. A felelet általános megrökönyödés volt az összes táborkban, ahol érdeklődnek a szeszpanama iránt. A vélemények a sajtóban el is hangzottak ebben az irányban.

A nyomozás pedig folyik tovább, csak a szeszpanama módosítása késik. Valószínű, hogy többet érne vele a kormány, ha módosítaná a törvényt...

Teianu az ügyészségen

A szerdai napon komoly esemény történt a vizsgálóbírói irodában, amellyel kapcsolatban önkéntelenül felvetődik a szeszpanama nemzetiségi kérdése. A szerdai napra nem kisebb embert idézték be a vizsgálóbíró elé, mint Teianu Constantint, a nemzeti parasztpárt volt pénzügyi alminiszterét, akinek nevét legsűrűbben emlegették a szeszpanamával kapcsolatban. Hogy milyen hírek előzték meg Teianu kolozsvári beidézését, azt nem is kell elismételni. A feketeszessz szövetségének legismertebb alakja ő, akinek személyét már akkor érték a leghevesebb támadások, amikor kormányprogrammal Nagyvárad képviselőjévé választották.

Teianu csomagjai: egy újságíró és az aktacsomók

Teianu nem egyedül érkezett Kolozsvárra. Magával hozta a nemzeti parasztpárt központi hivatalos lapjának, a Dreptatea-nak egyik munkatársát és az újságírókn kívül egy tekintélyes csomagot, melynek tartalma a szeszpanamában vitt szerepét volt hivatva tisztázni. A reggeli expresszsel érkezett meg kísérelővel az alminiszter és a Newyork szállodába hajtatott. Megérkezésének híre már az első percekben elterjedt és a városban általános feltűnést keltett. Elsőnek dr. Pop Ionel volt képviselővel lépett érintkezésbe, majd az ügyészséghez autozóott. Dél előtt 10 órakor vette kezdetét Teianu kihallgatása, amely másfél óráig tartott. Fél tizenkettőkor már eltávozott az ügyészség épületéből...

A délutáni órákban felkerestük Teianu Constantint, hogy ugy a személye körül felkavart hullámokról, mint az egész szeszpanamáról felvilágosításokat kérjünk. Délután fél 6-kor dr. Pop Ionel és dr. Tartia Aurél pénzügyigazgató társaságában érkezett vissza a

szállodába, ahol szobájába vonult. Ekkor jelentette be az újságírók érkezését bukaresti kollégáink és Teianu ingujjra vetkőzve jött ki hozzánk a folyosóra... Teianu kistermetű, fejlett pocaku ember, akinek túlméretezett fejből energikus szemek csillognak ki és vastag bajusza alól mégis lekötöző udvariasággal folynak a szavak, ami kissé meglepő, mert olyan az érzésünk, hogy ennek az urnak külsejéhez jobban állana a gorombaskodás.

„Nem lenne célszerű...”

— Kedves uraim — mondja — na-

gyon szívesen állanék rendelkezésükre, de azt hiszem, nem tehetem meg, mert az ügy nyomozás alatt ál és nem lenne célszerű, ha most kijönnék adataim-mal...

Egy pillanatig hallgat:

— Várjanak az urak addig, míg kialakulnak az események és akkor olyan adatokat bocsájtok rendelkezésükre, amelyek óriási meglepetést fognak kelteni...

„Valami vizsgáztatás féle...”

— A mai kihallgatás...
— Na igen, a mai kihallgatás az valami

Colfescu ügyész a sajtót teszi felelőssé az ország morális kríziséért

Október 9-re halasztották a Pamfil-Gociman per tárgyalását. Colfescu filippikája a sató ellen

Cluj-Kolozsvár, július 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári törvényszék második szekciója szerdán reggel kezdte meg a Pamfil György egyetemi tanár által Gociman újságíró ellen indított rágalmozási sajtóperének folytatásos tárgyalását, melyet legutóbb azért halasztottak el, mert a törvényszék zsúfolt napirendjén nem volt már hely a hosszú időt igénylő per tárgyalására. A tárgyalás a vád és védelem hangoztatta, hogy jó volna a tárgyalást megtartani, mert a következő alkalommal a tanuk nem fognak megjelenni. Ez a feltevés valóban is bizonyult, mert szerdán reggel fél 9 órakor, amikor a törvényszék felhívta a tanuk névsorát, kiderült, hogy azok közül csak egy-két ember jelent meg a tárgyaláson.

Ilyenformán dr. Fabius Stefan és dr. Mircea Georgescu között ez alkalommal elmaradtak a megszokott összecsapások. Dr. Fabius Stefan a tanuk távollmaradása címén kérte a tárgyalás elhalasztását, amit dr. Mircea Georgescu ellenzett, azért, mert az újabb halasztás egyre jobban megnehezíti a becsületében megbántott egyetemi tanár helyzetét, aki nem tud elégtételt kapni az őt ért sértésekért.

A tárgyalás kiemelkedő eseménye volt Colfescu ügyész beszéde, aki ez alkalommal Biriescu ügyész helyett a vádat képviselte. Colfescu ügyész rövid, de annál kategorikusabb beszédben a tárgyalás megtartását kérte, attól függetlenül, hogy azon megjelentek-e a tanuk, vagy sem.

Colfescu ügyész és a sajtó

— Egyetemi tanár becsületéről van szó, — mondotta az ügyész, — akit magas állami méltóságában egy újságíró kvalifikálhatatlan újságközleményekkel állított pellengére az ország közvéleménye előtt. A törvényszék kötelessége, hogy elégtételt adjon a meghurcolt embernek, annál is inkább, mert ezek a támadások olyan sajtó részéről érték, mely nélkülözi azt a komolyságot, amelyet önmagának tulajdonít. Nálunk a sajtóviszonyok egészen szokatlan mértékben romlottak le. Azt a kétségtelemtől nagy erkölcsi erőt, amelyet a sajtó képvisel, nem az ország haladásának útjába állították, hanem ellenkezőleg: a sajtó aláaknázza az országot, megmérgezi a közvéleményt és csökkenti az emberek moralitását.

— Az ország katasztrófális krízisen megy át, mely az élet minden ágában érezeti hatását. Nem csak pénzügyi és

gazdasági krízis ez, de morális krízis is. A sajtónak hivatása volna, hogy a krízisek eliminálásában az ország vezetőinek segítségére legyen, de ehelyett a romániai sajtó még jobban megmérteljezi a közvéleményt. Aláaknázza az emberek morális súlyát és így inkább előidézőjévé válik a kríziseknek. A sajtó kikezdi a magasállású emberek jó hírét és ezzel a nép elveszti hitét azokban, akik irányítják. Ilyen a Pamfil György professzor esete is, akit tudományos multja és állása az első közé emeltek. A vádlott egészen alantassz közökkel, támadásokkal illette ezt az embert és így próbálta letaszítani arról a piedesztálról, amelyen helyet foglalt...

Az ügyész végül a per megtartását kérte arra való tekintet nélkül, hogy a vádlott tanui megjelentek-e a tárgyaláson, vagy sem.

Elhalasztják a tárgyalást

Ezután dr. Fabius Stefan emelkedett szólásra, aki nem reflektált Colfescu ügyész szavaira, hanem hangsúlyozta, hogy tanuk nélkül nem tudja bizonyítani állításait. Kérte a per elhalasztását olyan időpontban, amikor az egyetemi tanárok Kolozsváron vannak és nem vidéken töltik szabadságukat.

A törvényszék rövid tanácskozási ülésen kihirdette, hogy a tárgyalást október 9-ére halasztja és erre a napra idézi be a magánvádat és védelem tanuit.

Elhamvasztott a tűz egy Bethlen melletti falut

Kétszázötven ember lett hajléktalan

Bethlen, július 15. A Bethlentől 15 kilométerre fekvő Vitze községben tegnap délután egy órakor tűz ütött ki, amely gyorsan terjedt és amelynek majdnem az egész község áldozatul esett. Harmíncet ház hamvadt el, közöttük a református templom. Kétszázötven ember lett hajléktalan. Hozzávetőleges becslés szerint a kár körülbelül hét és félmillió lejre rug.

A tűz úgy keletkezett, hogy egy Albert Andor nevű kisfiú gyufával játszott és

meggyújtotta az udvarukban levő szénárat. A tűz gyorsan elharapódzott és a szénárat tápot adott neki. A községből azonnal telefonáltak a dési és besztercei tüoltókért, akik rövidesen a helyszínre érkeztek és megfeszített munkával dolgoztak a tűz elfojtásán. Ez azonban csak szerdán délelőtt sikerült. A község segélyért folyamodott, mert a kárvallott nagyrészenek háza nem volt biztosítva.

Két fegyencet meggyilkoltak a Sing-Sing fegyházban

Newyork, július 15. Néhány nappal ezelőtt Nacio Canorio a Sing-Sing fegyházban több kézzurással megölte egyik rabtársát, a fiatal Frank Doylet. Canorino azt állította, hogy önvédelemből cselekedett, ami azonban hihetetlen, mert a fegyházörök vallomása szerint a megölt fegyenc békés természetű fiatalember volt, aki került minden veszekedést. Doyle meggyilkolásának szomorú következményei támadtak. Tegnap este a fegyenc mozijában előadás közben meggyilkolták Canorino barátját, John Delucca nevű fegyencet. A gyilkosságot csak akkor fedezték fel, amikor a mozielőadás befejezése után kigyulladtak a lámpák. Delucca eszméletlen állapotban feküdt egy nagy vértócsában. Amikor megkérdezték, hogy ki volt a gyilkos, a fegyenc megtagadott minden felvilágosítást és néhány órával

később sérüléseibe belehalt. A Sing-Sing fegyház igazgatója Doyle egy barátját gyanúsította meg a gyilkossággal s egyuttal beszüntette a mozielőadásokat.

Az igazgató rendelkezése a fegyházörök átvizsgálta az összes fegyencet s minden olyan tárgyat, amely fegyvernek használható, elkobozták. Megállapították, hogy a kést a gyilkos az előkezőteremből lopta el.

A VILÁGIRODALOM LEGSZEBB MÉSÉI ÉS TÖRTÉNETEI. A meseírók fejedelme Andersen. Meséi a világ örök bölcseségei, felnőtteknek, gyermekeknek egyaránt. Az Andersen könyvei 4 kötetben lezárt. Áron kötetenként 325—350 oldal terjedelemben 90 lej Lepagelen Kolozsvár. Vidékre utánvétellel. Kérje az árszállítások jegyzékét.

Hajhullás és hajkorpázás ellen a legjobb szer az **EGGER-PETROL**. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogueriában

vizsgáztatás féle volt, általános dolgot. Nem, nem nyilatkozhatom... Majd később...

— És akkor — mondjuk — az egész kérdéskomplexumról szeretnék információkat kapni, a megoldás összes lehetőségeivel...

„Egyáltalában nem foglalkoztam feketeszesszel”

— Kétségtelenül, mindenről, de ma most korai volna... Egyébként is... Hiszen én nem is intéztem ezeket a dolgokat a pénzügyinél... Egyáltalában nem foglalkoztam a feketeszesszel reszortomban...

— A vizontlátásra...

Kezet szorit és már megy is, nagy melege van, törli homlokát és terjedelmének alakja eltűnik a szállodai szoba ajtaján... (—)

Sem az akkora p

Csak az dályozh

Berlin, július tójától). Krizis. kel teli szó. A mesgyéje. Az életében is. Móról van szó. Mválság, míg ma diumig.

Minden gazda fellázadása az tudta guzsbaköt hatalmakat. És a gazdasági élet a nemzetgazdasz szimtomákat, tal képtelenek megta toleg valamennyi más gyógyszer a Azt mondják a okozta a krízist, gazdasági világgp esztendőben a vil passz és kormány ismeretlen tenger Hoover-terv az el egy világpolitika meg.

Wladimir Woyti zetzgazdasz egy be zációs cikksorozat a krízis okait, ne tőségeit keresi u hídég és ezrakt az kiszámítja, hogy r és államoknak a A cikk mindeneke

ez az első krízis, terebélyesedett k a krízis sem az i dasági

Az ipari államokna okozta veszteségei csökkenéséből lehet agrárországok ve sági kivitelük jöve ján kell kiszámítan országok ipari ter kék metodus alar Vagy a termelési st kamétküliség statisz féle számítás lapja csak lényegtelenül 1929 októberétől

jedő 15 hónap alatt metországban 18 s 10 százalékkal, Am zalékkal maradt al esztendő legmagas évi ipari termelés n belőle a nyersanyag Németországban kö pedig kb. 110 mill A termelés csökker hónapjában Németo Angliában 5 milliárd 30—32 milliárd má Még magasabbak ebben az esztendőb német konjunktura vetkező statisztikát egyes országok ipari tualis visszaeséséről

Németország Lengyelország Kanada Amerika Anglia Finnország Svédország Franciaország

Ha ezek a számok érvényesek maradnak számára 15—16 milliárd 10 milliárd és mára 36 milliárd m kénést jelent. Ez ijesztő számokk jelenül esik latba a veszteségei, itt is milliárd márkát vesz

Mégis csak az „UNIO” fest, tisztit legolcsóbban, Cluj Belvárosi Nőküzök Deák Ferenc u. 11.

Sem az özönvíz, sem Atlantis elsüllyedése, sem a Fekete Halál nem okozott akkora pusztítást, mint a jelenlegi világgazdasági válság

A krízis egyetlen év alatt háromszor akkora értéket pusztít el, mint a világ egész aranykészlete

Amerika a termelés csökkenése miatt tíz nap alatt elveszt annyit, mint amennyi Öszegről lemondott Németország javára a moratórium esztendőre

Csak az egész világ gazdaságát átfogó intézkedések akadályozhatják meg a végső katasztrófát

Berlin, július 15. (Az Új Kelet tudósítójától). Krízis. Félelmetes és rejtelmekkel teli szó. A gyógyulás, vagy a halál megsejje. Az ember és a közgazdaság életében is. Most a közgazdaság kríziséből van szó. Már esztendők óta tart a válság, míg ma elérkezett az utolsó stádiumig.

Minden gazdasági krízis a vak erők fellázadása az ember ellen, aki nem tudta guzbaköttni ezeket az ismeretlen hatalmakat. És a krízisben vergődő közgazdasági élet betegágyánál ott állnak a nemzetgazdász doktorok, akik látják a szimptomákat, talán a kórokozókat is, de képtelenek megtalálni a gyógyszert. Illetve valamennyi nemzetgazdász más és más gyógyszert ajánl.

Azt mondják a rossz gazdasági politika okozta a krízist. De van e egyáltalában gazdasági világgazdasági? Hiszen az utóbbi esztendőben a világgazdaság hajója kompassz és kormány nélkül evez teljesen ismeretlen tengereken. Esztendők óta a Hoover-terv az első cselekedet, amelyben egy világgazdasági akarat nyilatkozik meg.

Wladimir Woytinszki, a világhírű nemzetgazdász egy berlini lap hasábjain szenzációs cikksorozatot kezd, amelyben nem a krízis okait, nem is a fellendülés lehetőségeit keresi új elméletekkel, hanem hideg és egzakt számok tükrén keresztül kiszámítja, hogy miibe kerül a népeknek és államoknak a világ gazdasági válsága. A cikk mindenekelőtt megállapítja, hogy

ez az első krízis, amely világválsággá terebélyesedett ki. Nem kímélte meg a krízis sem az ipari, sem a mezőgazdasági államokat.

Az ipari államoknak a gazdasági krízis okozta veszteségeit ipari termékeiknek csökkenéséből lehet kikalkulálni, míg az agrárországok veszteségeit mezőgazdasági kivitelük jövedelemcsökkenése alapján kell kiszámítani. A krízis által sújtott országok ipari termékeinek csökkenését két módszerrel lehet megmérni. Vagy a termelési statisztika, vagy a munkanélküliség statisztikája alapján. A kétféle számítás alapján kapott eredmények csak lényegtelenül térnek el egymástól. 1929 októberétől 1930 decemberéig terjedő 15 hónap alatt az ipari termelés Németországban 18 százalékkal, Angliában 10 százalékkal, Amerikában pedig 20 százalékkal maradt alatta a konjunktúrális esztendő legmagasabb eredményeinél. Az ipari termelés nettóértéke (leszámítva belőle a nyersanyag értékét) a krízis előtt Németországban körülbelül 40 milliárd, Angliában kb. 30 milliárd, Amerikában pedig kb. 110 milliárd márkára rugott.

A termelés csökkenése a krízis első 15 hónapjában Németországban 11 milliárd, Angliában 5 milliárd, Amerikában pedig 20-22 milliárd márkára becsülhető. Még magasabbak lesznek a veszteségek ebben az esztendőben. Április havára a konjunktúra kutató intézet a következő statisztikát állította össze az egyes országok ipari termékeinek százalékos visszaeséséről.

Németország	32 százalék.
Lengyelország	32 százalék.
Kanada	30 százalék.
Amerika	29 százalék.
Anglia	26 százalék.
Finnország	23 százalék.
Svédország	21 százalék.
Franciaország	9 százalék.

Ha ezek a számok az egész esztendőre vonatkoznak, azaz az ipari termelés csökkenése 15-16 milliárd, az angolok számára 10 milliárd és az amerikaiak számára 36 milliárd márká jövedelemcsökkenést jelent.

Ez ijesztő számokkal szemben jelentéktelenül esik latba a többi ipari államok veszteségei, itt is azonban rengeteg milliárd márkát vesz ki az emberek zsebé-

ből a pusztító krízis.

Az európa-amerikai kultúrkörhöz tartozó államok összes vesztesége 1931 végéig alighanem eléri a 150 milliárd márkát.

Ezek a számok csak a netto veszteséget jelentik az összes levonások után. Az első pillanatban el sem tudja képzelni a laikus olvasó, hogy milyen borzalmasan nagy összegről van szó.

Százötvenmilliárd márká több mint a háromszorosa a világ egész arany-

készletének és másfélszerese az egész világ bankjegyforgalmának.

Ennyit veszít a világ 1931-ben a gazdasági krízis miatt. Németország ez évi konjunktúrális vesztesége pedig körülbelül a tizszeresét teszi ki a Young-tervezetben kikötött évi reparációs fizetéseknek, míg 1929 októberétől 1931 végéig eltelt veszteségei sok milliárddal haladják meg összes jóvátételi tartozásainak jelenlegi értékét. Amerikának egy havi konjunktúrális vesztesége pedig kétszer

akkora összeget tesz ki, mint Németország évi jóvátételi kötelezettségei. És végül még egy hasonlat.

Az a 980 millió márká, amelynek megfizetéséről Amerika a moratórium esztendőre lemondott, körülbelül egyenlő azzal az összeggel, amelyet az Egyesült Államok lakossága ipari termelésének csökkenése miatt tíz naponként veszít el.

Természetesen a világgazdasági krízisének a költségei nem érik el a világháború veszteségeit. Ezenkívül azonban hiába keresne valaki az emberiség történetében egy más katasztrófát, amely materiális hatásában csak megközelítőleg is a jelenlegi krízishez mérhető lenne. Sem a bibliai özönvíz, sem az Atlantis elpusztulása, sem a fekete halál, sem a korábbi háborúk és krízisek nem említhetők egy sorban egész gazdasági szisztemánk mai csődjével.

Hiábavaló volna most arról vitatkozni és gazdasági teóriákat felállítani, hogy mi az oka a gazdasági krízisnek. Sokkal fontosabb azonban megtenni a legsürgősebb intézkedéseket, amelyeknek hatóereje arányban kell álljon a katasztrófa pusztításaival. És így csak világgazdasági természetű intézkedésekről lehet szó, olyan intézkedésekről, amely egyszer és mindenkorra kikapcsolják a katasztrófális elgondolást: mentse magát aki tudja.

Megnyílt az első spanyol köztársasági parlament

Nyilvánosságra hozták az autonóm katalán köztársaság alkotmánytervezetét

London, július 15. Madridban ünnepélyes keretek között megnyílt a köztársasági parlament első ülésszaka.

Az első ülésen Zamorra miniszterelnök, Unamuno és Guerra beszéltek. A megnyitó után a törvényhozók megtekintették a madridi helyőrség csapatainak díszfelvonulását.

London, július 15. A katalán alkot-

mánytervezetet nyilvánosságra hozták. Eszerint Katalonia autonóm köztársaság a spanyol állam keretén belül. A katalán nemzetgyűlést Barcelona, Lerida, Gerona, Paragona kerületek választói által képviselőkké deklarált törvényhozók összessége alkotja. Katalóniában a hivatalos nyelv a katalán, de a bíróságok és közigazgatási hatóságok előtt

a spanyol nyelvet is lehet használni.

London, július 15. A spanyolországi Granadában szindikalista tüntetők és a polgári pártok között összeütközésekre került a sor. A tüzharcban mindkét oldalon számosan megsebesültek. A templomokat, kolostorokat erős karhatalmi osztagok őrzik esetleges újabb atakok ellen.

Ottót még a nyár folyamán magyar királlyá proklamálják?

Egy pozsonyi lap feltűnésteltető híre a restaurációról

Pozsony, július 15. A Pozsonyban megjelenő A Nap című magyar napilap vezető helyen feltűnésteltető hírt közöl, amely, ha valóban bizonyul, az utolsó évek legnagyobb politikai szenzációja lesz.

A lap szerint Ottó magyar királlyá való proklamálása csak napok kérdése. A király proklamációja már el is ké-

szült és egy példányt belőle átadtak a Frankfurter Zeitung-nak azzal, hogy a lap azt Ottó királynak Magyarországon elismeri a trianoni békeszerződést, közölje. A proklamációban, kiszivárgott hírek szerint, Ottó ünnepélyes formában elismeri a trianoni békeszerződést, garantálja a sajtó szabadságát, ígéretet tesz arra, hogy megvalósítja az álta-

lános, egyenlő és titkos választási jogot és amnesztiát ad a kommunista forradalom összes elítélteinek és azoknak, akiket a forradalomban viselt dolgaikért köröznek a hatóságok.

A pozsonyi lap hírére, amelyet mértékadó helyekről egyelőre nem erősítettek meg, a legteljesebb fenntartással közöljük.

Az új szesz-törvény-javaslat szabályozza az italmérési engedélyek számát és megszigorítja a feketeszesz-gyártásra kirótt büntetéseket

Össze halasztották el az új szesz-törvény-javaslat megszavazását

Bucuresti-Bukarest, július 15. (Az Új Kelet tudósítójától). Tegnap számunkban téves bukaresti jelentés alapján megírtuk, hogy a kamara megszavazta az ipari szesz adójának módosításáról szóló törvényjavaslatot. A valóságban a javaslat már nem kerülhetett megszavazásra, mert az idő előrehaladottsága folytán az ülést be kellett keszteni, a kormány pedig nem volt hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy a parlamenti szeszítőt meghosszabbítsák. Összel azonban mindenképpen törvényerőre fog emelkedni a javaslat, addig pedig a pénzügyminisztérium rendeleti uton fog néhány módosítást eszközölni a jelenlegi szeszrezsimen.

A kamara polgári törvényhozási bizottsága tegnap délutáni ülése alatt tárgyalta le az ősi szesz-üzem elhalasztott törvényjavaslatát, amely nemcsak a szesz-illetékek redukálását írja elő, hanem egész sereg változtatást eszközöl a nemzetiparasztpárti kormány alatt megszavazott szesz-törvényen. Így például egy új bekezdés megtiltja, hogy valamely mezőgazdasági szeszgyár számára megállapított kvótát ipari szeszgyárra cedáljanak át. Egyik mezőgazdasági szeszgyár átengedheti a másiknak a számára megállapított kvótát, de csakis a pénzügyminisz-

terium engedélyével. A módosított törvény értelmében borszeszgyárnak csakis azon gyárak tekinthetők, amelyek borból legalább 95 fokos szeszt állítanak elő. A desztillálóüzemek nem tarthatnak finomított. A községi primárok felelősséggel tartoznak a falvakban gyártott pálinkáért.

A szeszilletékek a következőképpen módosulnak: 1. A fogyasztásra szánt ipari szesz adója tizliterfokonként 5 lej 50 bani. 2. Borszesz, borpálinka és bármely más gyümölcs-pálinka adója tizliterfokonként 2 lej. 3. Szilvapálinka adója 1 lej tizliterfokonként. 4. Sör adója 4 lej 50 bani literenként. 5. Pezsgőbor adója 17 lej 50 bani literenként. 6. Préselt élesztő adója kilonként 8 lej. 7. Ecet-esszencia adója literenként 40 lej. 8. Illatszerek és hasonlók gyártására szánt denaturált ipari szesz adója tizliterfokonként 3 lej, ecetgyártásra szánt denaturált ipari szesz adója tizliterfokonként 1 lej 50 bani.

A büntetések összegét is felméli az új törvény. Eszerint a titokban gyártott és forgalombahozott szesz után a törvényes illetékek hatszorosa kell a gyárosnak büntetésképpen lefizetni. Erőseket újítása a törvénynek, hogy felelőssé teszi a községi primárokat is a körzetükbe eső te-

rületen történt visszaélésekért. Amennyiben megállapítást nyer, hogy a primár nem tett jelentést a visszaélésekről az illetékes pénzügyigazgatásnak, a törvényes illetékek háromszorosát kell büntetésképpen lefizetni. Ez természetesen csak a kisüstösökre vonatkozik.

Az italmérési engedélyek számát illetően a következő változtatásokat tartalmazza az új törvényjavaslat: Az olyan községekben, ahol a lakosság száma meghaladja az ötszázat, minden ötszáz lakó után engedélyeztetik egy italmérés. Az ötszázon felülmárado töredéknél, ha az meghaladja a 250-et, ugyancsak lehet egy italmérési engedélyt engedélyezni. Az olyan községekben, ahol nem terem szőlő, lehet csakis borkimérésre engedélyt adni. Az ilyen engedélyek száma nem haladhatja meg a jelenleg kiadott engedélyek felének számát — az engedélyek licitáció útján adatnak ki.

A film szobra. Párizsból jelentik: A délfranciaországi La Ciolatban, ahol Lumière testvérek egy kis villában az első filmet bemutatták, ennek emlékére szobrot akarnak emelni az első filmnek. Párizsban bizottság alakult az emlékmű költségeinek összegyűjtésére.

halkorpázás
bb szer az
R-PETROL
ható minden gyógyszer-
ban és drogueriában
le volt, általános dolgok
hatkozhatom. . . Majd ké
— mondjuk — az egész
méről szeretnék információt
megoldás összes lehetőség
általában nem foglalkoznak
feketesesszel
nül, mindenről, de meg
lna. . . Egyébként is, az
is intéztem ezeket a dolg
nél. . . Egyáltalában nem
feketesesszel reszortot
átásra. . .
és már megy is, nagy
i homlokát és terjedelmét
a szállodai szoba ajtaján
(—) **előssé**
t
ikája a sató ellen
égül a per megtartásá
ő tekintet nélkül, hogy
megjelentek-e a tárgya
lhalasztják a tárgyalá
ubius Stefan emelkedet
em reflektált Colfese
hanem hangsúlyozva
ül nem tudja bizonyít
te a per elhalasztásá
n, amikor az egyetem
váron vannak és nem
zabadságukat.
k rövid tanácskozá
hogy a tárgyalást októ
tja és erre a napra ide
és védelem tanuit.
y Bethlen
an
udvarukban levő széná
elharapódzott és a sz
neki. A községből azo
a dési és beszteerei t
idesen a helyszínére
zített munkával dolgo
ásán. Ez azonban csak
ikerült. A község esz
tt, mert a kárvallott
a nem volt biztosítva.
a Sing-Sing
be behalt. A Sing
zgatója Doyle egy
sitotta meg a gyilkos
beszüntette a moziel
endeletére a fegyház
az összes fegyverce
rgyvat, amely fegyver
elkoboztak. Megáll
kést a gyilkos az é
a el.
LOM LEGSZEBB ME
TEI. A meseirők fej
Meséi a világ örök bö
nek, gyermekeknek egy
en könyvei 4 kötetbe
kötetenként 325-36
ben 90 lej Lepagena
e utánvétell. Kérje a
zkeiket.
váresti hőkölz
ák Ferenc u. 11

Hatiegan és Manoilescu lemondásának visszhangja a bukaresti sajtóban

(Első oldali cikkünk folytatása.)

érdemeit, majd megállapította, hogy az igazgatótanács több tagjához a régi, meleg kapcsolatok fűzik, amelyek biztos zálogát képezik a zavartalan együttműködésnek. Köszönetet mond Anghelcsunak, aki valóban elegáns gesztussal hagyta itt ezt a díszes méltóságot s igéri, hogy minden tehetségével és munkaerejével igyekszik foglalkozni a Banca Nationala fejlődését, hogy ez megfelelően teljes mértékben az ország gazdasági életében betöltött hivatásának.

Az új erdélyi miniszter első nyilatkozata

Bucuresti-Bukarest, július 15. Dr. Pop Valér, az új kormány erdélyi miniszter ma délelőtt nyilatkozott az Adeverul munkatársának. Kijelentette, hogy minden üggyel foglalkozni fog, amely Erdélyt speciálisan érinti. Feladata a helyi és általános érdekek összeegyeztetése lesz, ami a megfelelő tárgyalósság mellett feltétlenül lehetséges.

A Hatiegan-ügyre vonatkozólag kijelentette, hogy elődje kizárólag magántermészetű okokból kifolyólag mondott le. Hatiegan Gyula azonban ugyanolyan érdekekkel viseltetik a kormány iránt, mint akkor, midőn hozzájárulását adta kinevezéséhez.

Az új iparügyi miniszter letele az esküt

Bucuresti-Bukarest, július 15. A Monitorul Oficial ma reggeli számában közölte Vasilescu Carpennek, a bukaresti műegyetem rektorának ipar- és kereskedelemügyi miniszterre való kinevezéséről szóló királyi dekrétumot. Az új miniszter ma délelőtt letette az esküt a király kezébe, majd átvette hivatala vezetését.

Vajda királyi kitiintetése

Bucuresti-Bukarest, július 15. A bukaresti lapok hosszabb cikkeiben foglalkoznak Vajda Sándor királyi audienciájával, amely élénk kommentálás tárgyát képezi. Ismeretes, hogy Vajda a Miromescu-kormány bukása óta be sem tette a lábát a fővárosba és mereven elzárkózott a nemzeti parasztpárt vezetőinek megismételt kérése elől, hogy Bukarestbe utazzék.

Vajda audienciája egy óra hosszat tartott. Az audiencia alatt igen sok kíváncsi gyűlt össze a királyi palota előtt. A királyi palotából kijött, Vajda elzárkózott minden nyilatkozatadás elől.

A Curentul szerint Vajda az audiencia előtt hosszabb megbeszélést folytatott Mihalachevával és ezt a megbeszélést az audiencia után is folytatták. Vajda, akit az uralkodó a Ferdinánd-rend nagykeresztjével tüntetett ki, résztvett a Bukarestben az 5. tiszteletére rendezett banketten, majd visszautazott Kolozsvárra.

Hogyan szerelte le a kormány az erdélyi elégedetlenséget

Bucuresti-Bukarest, július 15. A bukaresti sajtó rendkívül érdekes kommentárokat fűz Manoilescu, illetőleg Hatiegan Gyula miniszterek lemondásához. A Lupta például azt írja, hogy az erdélyi elégedetlenségek élén Pop Valé állott, aki a lehangosabban szónokolt amellett, hogy Hatiegannek Erdélyt illető követeléseit a kormány honorálja. A kormány végül is úgy szerelte le az erdélyi elégedetlenséget, hogy elfogadta Hatiegan lemondását és kinevezte helyette miniszternek az elégedetlenségek vezérét, aki anélkül, hogy egyetlen erdélyi kérést is honoráltak volna, elfogadta a megbízatást.

Azzal még nem tette meg kötelességét, ha kifizeti előfizetési hátralékát...

Szerezzen egy új előfizetőt az Uj Keletnek,

ha azt akarja, hogy az erdélyi zsidóság egyetlen organuma zavartalanul teljesítse kötelességét!

Manoilescu lemondásával kapcsolatban a lapok arról tudnak, hogy Jorga és Argetoianu már régen meg akartak szabadulni Manoilescutól, akinek sok konfliktusa volt a kormány tagjaival, elsősorban

Jonescu Sisestivel. A petróleumtörvény megszavaztatását is a kormány határozott ellenzése dacára erőszakolta keresztül, úgy, hogy a kamara nyílt ülésén lemondásával fenyegetőzött. Ezért határozta el Jorga és Argetoianu, hogy Manoilescut átteszik a Banca Nationala veszélytelenebb vizeire.

Manoilescu Gogával és Burileanuval való tanácskozásai után el is fogadta ezt a megoldást és a kamarától való bucsuzkodása során ki is jelentette, hogy távozását a politikai életből való kilépését is jelenti.

Nahum Szokolovot választották meg a Cionista Világszervezet elnökévé

Végetért a bázeli Cionista Világkongresszus

Bazel, július 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma véget ért a bázeli cionista világkongresszus. A vezetőség megválasztását nagy viharok, szenvedélyes viták és összeesapások előzték meg. A kongresszus végül elfogadta dr. Weizmann Chaim lemondását és 118 szavazattal 43 ellenében Nahum Szokolovot választották meg a Cionista Világszervezet elnökévé. A kongresszus utolsó eseményeiről és tanácskozásairól az alábbi tudósításuk számol be:

A bázeli kongresszus utolsó tanácskozásai

Bazel, július 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). Szombaton hivatalos szünetet tartott a kongresszus. Ezalatt bizalmas tárgyalások folytak a pártok vezetői között az új vezetőség megalakításának kérdésében. Két kombináció áll a diskurzusok középpontjában. Az egyik Weizmannt állítja az új exekutive élére, a másik egy Weizmann nélküli exekutívét helyez előtérbe, de mindkét kombináció elejti a revizionistákat. A helyzet azonban annyira komplikált, hogy a végső kibontakozás váratlan meglepetést hozhat ebben a kérdésben.

Viharok a pártok berkeiben

Bazel, július 15. A revizionisták táborában nagyfokú elégedetlenség uralkodik a vezetők mérsékletes taktikájával szemben. Több revizionista delegátus emiatt visszaadta mandátumát. Ez a körülmény energikusabb ellenzéki magatartásra készítette a frakciót.

A klacionisták táborát is szakadás fenyegeti Weizmann új megválasztásának kérdésében.

Weizmann a cionizmus végcéljának megformulázása ellen

Bazel, július 15. Szombat este összeült a kongresszus állandó bizottsága a politikai bizottsággal. A bizottságok közös ülésén dr. Weizmann is megjelent és nagy beszédet mondott a cionizmus vég-

céljának kérdésében. Állást foglalt a cionizmus végcéljának megformulázása ellen és kijelentette, hogy ha a kongresszus mindenképpen ragaszkodik ehhez, úgy a megszövegezés csakis a paritás elvén kell hogy alapuljon.

Weizmann élesen kelt ki a történelmi határok formulája ellen, amely a Jordán-tuli területet is magában foglalja. Weizmann szerint igen veszélyes lépés lenne a kongresszus részéről.

A Vaad Leumi intervenciójára a politikai bizottság visszavonta javaslatát a cionizmus végcéljára vonatkozólag

Miután Weizmann elhagyta a bizottságok ülését, a politikai bizottság külön értekezletre vonult vissza és afölött tárgyalt, hogy megváltoztassa-e a cionizmus végcéljára vonatkozó rezolúcióját.

Hosszas tanácskozás után a politikai bizottság visszavonta a palesztinai zsidó többségre vonatkozó végcéljavaslatát, miután Weizmann figyelmeztetésén kívül a palesztinai Vaad Leumi is állást foglalt egy messzemenő és élesebb megszövegezés ellen és elővigyázatosságra hívta fel a kongresszust ebben a súlyos kérdésben.

A Jewish Agency új költségvetése

Bazel, július 15. A költségvetési bizottság 240 ezer fontban állapította meg a

Az Indreptarea nem sok nyugalmat jósol Manoilescunak új pozíciójában. Megállapítja, hogy e pillanatban három kormányzója is van a Nemzeti Banknak és az igazi bonyodalmak majd csak akkor fognak bekövetkezni, amikor Burileanu javára fog dönteni a semmitőszék.

Öszre maradt a szesz-törvény Bucuresti-Bukarest, július 15. A szesz-törvényt a legnagyobb meglepetésre, nem szavazták meg. Jorga az utolsó pillanatban a bortermelők fenyegetőzései miatt visszavonta a javaslatot és így a szesz-probléma likvidálása öszre maradt.

Jewish Agency budgetjét. Ezzel egyidejűleg a bizottság javaslatot terjesztett be a cionista tisztviselők fizetésének redukálására vonatkozólag. Egyes tisztviselőknek csaknem felére redukálták a fizetését.

Ezentul a pártok jóváhagyásával fogják összeállítani a Palesztina-hivatalokat

Bazel, július 15. A kongresszus plenumának legutóbbi ülésén éles harc robbant ki a revizionisták és a többi pártok delegátusai között, míg végül a kongresszus elfogadta az alijah és a hachsara-ra vonatkozó javaslatokat, különösen a helyi Palesztina-hivatalok összetételének módosítására vonatkozólag, amelyek ezentul a kongresszusi pártok jóváhagyása jegyében fognak megtörténni. A javaslatot 111 szavazattal 76 ellenében a kongresszus megszavazta. A javaslat ellen a munkáspárti és a radikális delegátusok szavaztak.

Bazel, július 15. Tegnap megérkeztek Bazelbe a Jewish Agency Counciljának nemcionista tagjai. A cionista pártcsoporthoz beható tárgyalásokat folytattak a nemcionista Jewish Agency vezetőivel, a cionista politika új kurzusának és különösen a cionizmus végcéljának, valamint az exekutive összeállításának kérdésében.

A kongresszus plenumának ülésével egyidejűleg Cyrus Adler elnöke alatt Messe-palastban összeült a Jewish Agency adminisztratív bizottsága is.

— 400 cápát fogtak. Londonból jelentik: Egy dán centhalsziflotta a Kvanenesundban, a Faró-szigetek északi csoportja körül 400 cápát fogott. A szűk tengerszorosba terelt óriási cáparaj leírhatatlan látványt nyújtott. A víz felszíne egyetlen hálómegnek látszott, ahogy a cápák kétségbeesett vergődéssel igyekeztek a nyílt tenger felé kiszabadulni.

— EGYNAPOS KIRÁNDULÁS A BOBRINBA. Az Erdélyi Kárpát Egyesület turistaosztálya folyó hó 19-én, vasárnap autós turát rendez a következő programmal: Gyülekezés a Mátyás ház előtt. Indulás reggel 4 órakor. Utirány: Gyalu—Hídegszamos völgye—Rekető és innen gyalog fel a legrövidebb úton a dobrini vadászcastélyig. Délután visszatérés a Valea Neagra-völgyön Reketőba. Turavezető: Györke Márton. Részvételi díj tagoknak 90 lej és vendégeknek 100 lej. Jelentkezési határidő péntek este 8 óráig az E. K. E. Mátyás házi irodájában. Vendégeket minél nagyobb számban szívesen lát az egyesület. A tura szebb részeitől fényképfelvételeket készítünk. A dobrini vadászcastély 1520 méter magas van a tenger színe felett és hatalmas fenyegetéssel van körülvéve.

TOZSDE

Kolozsvár, július 14. Márka 39.98, holland forint 68, dollár 168.50, font sterling 817/4, francia frank 6.62, líra 8.85, cseh korona 4.99/4, pengő 29.40, dinár 3, schilling 23.70, svájci frank 32.70, zloty 19/4.

Bukarest, július 14. Francia frank 6.58, fontsterling 816/4, dollár 167.90, belga frank 23.45, líra 8.80, svájci frank 32.60, cseh korona 4.98, osztrák schilling 23.65, márka 39.90, pengő 29.32, holland forint 67.65.

Szenzációsan olcsó könyvek

Adler: Marx, a gondolkodó	Lei 25	Marx: Bér és profit	Lei 20
Adler: Alkoholizmus és szakszervezetek	Lei 4	Marx: Harmadik Napoleon államcsinye	Lei 20
Andersen: A muzikális malac	Lei 7	Marx: olgárháboru Franciaországban	20
Andrejev: A pince mélyén	Lei 48	Masekincs: A világ népeinek meséiből	Lei 30
Balzac: A lidérc	Lei 20	Migray: Egy keresztény szociális állam története	Lei 18
Barbusse: Jézus	Lei 65	„ Az internacionálé története	L. 25
Bauer: A szocializmus utja	Lei 6	„ Egyház és munkáskérdés	L. 5
Bernstein: A gazdasági történet alapvonaai	Lei 20	Müller: Marx és szakszervezetek	Lei 15
Bernstein: Mi a szocializmus	Lei 5	Multatuli: Max Havelár	Lei 45
Bernstein: Görlipti pártprogram	Lei 12	Pach: Társadalmi ember élete	Lei 25
Bernstein: Lasalel Ferdinand és lentősége	Lei 18	Pargus: Állam, ipar, specializmus	Lei 20
Csehov: Kisértetes éjjel	Lei 40	Róka Tóni: Erger-Berger	Lei 35
Csehov: Idegenkenyéren	Lei 40	Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései	5
Csehov: A fekete barát	Lei 40	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	Lei 8
Csehov: A koldus	Lei 40	Szemes: Mi az osztályharc	Lei 5
Farkas: Kisértetek	Lei 30	Takács: A mezőgazdasági munkáskérdés	Lei 3
Frensen: A z Anna Hollmann el-süljedése	Lei 15	Umbrai: 25 év a német szakszervezeti mozgalomból	Lei 15
Gergely: Játszik az ucca	Lei 25	Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	5
Hamsun: Őszi csillagok	Lei 15	Wagner: A tudományos gondolkodás alapvonalai	Lei 20
Jászai: Az agitáció	Lei 4	Webb: Kapitalizmus hanyatlása	Lei 65
Kasza: Mi az igazság	Lei 5	Zola: Az álom	Lei 35
Kertész: Nemzetköziség utja	Lei 40	„ A pénz	Lei 35
Lasalle: Az alkotmányról	Lei 6	„ Jó polgári koszt	Lei 40
Lasalle: Munkásprogram	Lei 6	„ Claude vallomásai	Lei 40
Macdonald: Szocializmus és társad.	L. 48		
Marx: Osztályharcok Franciaországban	Lei 48		

Kaphatók az „UJ KELET” könyvostlá yában

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portóköltség (pény, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

Londonban a következők

Ideigle tórium menek

A szá Vis

Macdonald

Berlin, július 15. A gazdasági életben lehetségesnek ítélték a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozását. Beszélnek általában a birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

A birodalmi miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

A hétvégén

London, július 15. Német birodalmi miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

A hétvégén Német birodalmi miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

A hétvégén Német birodalmi miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

A hétvégén Német birodalmi miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

Luther is megin

Berlinből érkezett hírek szerint a birodalmi miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

Angol gazdasági miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

Nemzeti

Londoni politika miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

Francia

Párizs, július 15. Német birodalmi miniszter újabb ülésén szükségrendelést adott ki a bankpincéiben lévő jegyek forgalomba hozásáról. A birodalmi kormány intézkedéseiről, a hivatva, hogy a márkát külföldre Németországba viseljék.

Londonban attól tartanak, hogy nemzetii szocialista diktatura koveikezhetik Németországban

Ideiglenes Inflációval, vagy moratóriummal akar Németország ki-menekülni a válságból?

A hétfévi fizetések okoznak súlyos gondot Németországban. Normalizálódik Németországban az üzleti élet Visszaestek az angol tőzsdén az osztrák, német papirok

Macdonald pénteken repülőgépen Berlinbe utazik

Berlin, július 15. Luther dr. Bazelből való megérkezése után nyomban a kancellári hivatal elé hajtattott s referált a birodalmi kormány tagjainak a bázeli eredményekről. Később a birodalmi bank direktórium tartott ülést s Luther a direktórium előtt is ismertette a történeteket.

A birodalmi minisztertanács este tíz órakor újabb ülésre ült össze. Utána új szükségrendeletet adtak ki, melyben a bankszünnapokra vonatkozó intézkedéseket a váltó és csekkjog ügyekre is kiterjesztik.

Ugy hírlik, hogy már minden banknak kellő pénzmennyiség áll rendelkezésére s ennek segítségével biztosítható a német gazdasági élet normális vérkeringése. Elsősorban a bérekhez és fizetésekhez szükséges összegeket fogják a bankok pénztárai nyitása után folyósítani.

Infláció, vagy általános moratórium

A gazdasági élet szükségletei következtében lehetségesnek tartják, hogy a bankjegyforgalmat ideiglenesen a Birodalmi Bank pincéiben levő Rentenmark-bankjegyek forgalomba hozásával kibővítik.

Beszélnék általános moratórium lehetőségéről, a birodalmi bank bankjegyeinek aranyfedezete, esetleg leszállításáról és a birodalmi kormány által foganatosítandó intézkedésekről, amelyek arra volnának hivatva, hogy a több mint ötmilliárd márka külföldre menekített készpénzt Németországba visszakényszerítsék.

A hétfévi utolsó súlyos gondja

London, július 15. A Times szerint a német birodalmi kormány egyelőre elalott attól a szándékától, hogy a devizapiacot kényszerrendszabályokkal sújtja és a devizák forgalmát szükségrendelettel szabályozza.

A figyelem Németországban a hétfévi befizetések felé irányul, amelyekre a pénzügyi körök nagy összegeket kell szabadá tenniük, hogy az igényléseket kielégíthessék. Valószínűnek tartják, hogy a hétfévi befizetések ügyét különösebb zavarok nélkül fogják megoldhatni.

Berlinben ellenőrizhetetlen hírek vannak forgalomban. Egyik verzió szerint a birodalmi kormány meghatározott mennyiségű és rövidesen bevonásra kerülő új bankjegyek kibocsátásával akar segíteni a helyzetet. Egy másik hírforrás arról tud, hogy a forgalomból már kivont, régi márka-bankjegyeket újra forgalomba akar nak hozni. E híreket nem erősítették meg. Szó van azonban — és ezt komoly helyeken is állítják — belső moratóriumról.

Luther bankkormányzó állása is megingott

Berlinből érkezett hírek szerint Luther dr., a birodalmi bank elnökének állása megingott.

Angol gazdasági és pénzügyi körökben élesen bírálják a német birodalmi bank elnökét kudarcai miatt. Londonban figyelmeztették őt arra, hogy ne utazzék Párizsba, mert a hangulat kedvezőtlen és tárgyalási kísérletei nem fognak eredményel jární. Londoni hivatalos körökben hetekkel ezelőtt hatni igyekeztek a német birodalmi bankra, hogy az aranyfedezetet negyven százalékról harmincra szállítsa le és hitelkorlátozásokat is ajánlottak. Mindez nem történt meg s ezért elsősorban Luthernek kell felelnie.

Nemzeti szocialista diktatura?

Londoni politikai körökben számolnak azzal a lehetőséggel is, hogy a Brüning-kormány esetleg lemond, sőt Hindenburg is távozni fog abban az esetben, ha rövidesen nem segítik Németországot. E hírek szerint a nemzeti szocialisták diktatúrája fog következni.

Franciaország még mindig garanciákról beszél

Párizs, július 15. A francia lapok még mindig kitartanak merév álláspontjuk mellett és hangsúlyozzák, hogy Francia-

ország garanciák nélkül nem segítheti a németeket.

Henderson tiszteletére a francia kormány tegnap este a vincennesi kiállítási díszteremben bankettet adott.

Az angol külügyminiszter ma folytatta megbeszéléseit francia kormányfőfrakkal.

Henderson egyébként közvetíteni igyekszik a német-francia kérdésben s Brianddal és Lavallal megtárgyalja a jövő évi leszerelési világkonferencia elé kerülő kérdéseket.

Berlinben remélik, hogy Henderson csütörtökön délután a francia feltételek birtokában utazik el a francia fővárosból Berlinbe.

AMatin szerint Henderson előkészíti Brüning és Curtius franciaországi látogatásait is.

A francia kormány ma minisztertanácsot tart, amelyen Laval ismerteti Henderson misszióját és beszámol kollégáinak Hoesch német nagykövettel folytatott tárgyalásairól, valamint a Londonnal és Washingtonnal folytatott diplomáciai megbeszélésekről.

Macdonald repülőgépen Berlinbe utazik

Macdonald pénteken 10 órakor repülőgépen indul Berlinbe. Macdonald gépe két kísérő repülőgép társaságában teszi meg az utat. Az angol miniszterelnök délből egykor Rotterdamban lesz s onnan folytatja az utat déli ebédszünet után a német főváros felé, ahová délután öt óra tájban érkezik.

Macdonald hétfőn ugyancsak légi uton fog Londonba visszatérni.

Amerika hozzájárult a német áthidalási kölcsönhöz

Newyork, július 15. A Federal Reserve Bank főtanácsának mai ülésén a 100

Fiatal házas nőknek különösen kellene egészségükre ügyelniük - a LYSOFORM használata különösen indokolt

A legnagyobb zavarok, amelyek egy nő életét megrövidítik báját szétrombolják, igen gyakran arra a tévhitre vezethetők vissza, hogy szappan és víz elegendők az intim toaletthez. Nem fogadják. A specialisták meg fogják Önnek mondani, hogy egy jó fertőtlenítőszer okvetlenül szükséges a női toaletthez.

Lysoform biztos bacillusölő — a typhus, kolera, disenteria halálos csirait néhány pillanat alatt megöli. Amellett teljesen ártalmatlan a finom és kényes szövetek számára.

Lysoformot csakis sötétzöld üvegekben árúsítanak. Aki Lysoformot kimérve ajánl, félre akarja Önt vezetni.

Lysoform

millió dolláros német áthidalási kölcsön Amerikára eső 25 millió dolláros része 3 hónapra történő meghosszabbításához hozzájárultak azzal a feltétellel, hogy a többi jegybankok is meghosszabbítást adnak az általuk jegyzett kölcsönrészekre.

A londoni tőzsdén visszaestek a német és osztrák állampapírok

London, július 15. A Darmstädter Bank angol érdekeltségét 5.8 millió fontra csökkentik.

Az értéktőzsdén az angol állampapírok is visszaestek s még nagyobb arányú volt az árhanyatlás a német és osztrák kölcsönök árfolyamában.

A márka esett. Nyitáskor a font 20.65 márkát ért, később 22.75 márkát kellett érte fizetni.

A City körében az összes német tőzsdék két napra történt bezárását igen helyénvaló rendszabálynak tartják.

London, július 15. Montague Norman, angol bankkormányzó visszaérkezett az angol fővárosba Bazelből. Az újságíróknak csak annyit mondott érkezésekor,

hogy ne higgyenek el rögtön mindent, amit hallanak.

A bécsi és pesti üzleti élet lassanként visszatér medrébe

Bécs, július 15. A tőzsde és a bankok üzletmenete normális.

Ugy tudják, hogy a Mercur Bank a hét végén fogja újra megnyitni pénztárait. Pénzügyi körökben megállapítják, ha a közönség továbbra is meg fogja őrizni nyugodtságát, Ausztriában nem lesz szükség semmi rendkívüli intézkedésre.

Budapest, július 15. Az árutőzsdét szerdán és csütörtökön is megnyitják, de az áru-határidőüzletet két napon szünetelni fog. A postatakarékpénztár központja utasítást küldött zálogházi üzlettel foglalkozó fiókjainak, hogy szerdán és csütörtökön se tartsák meg a kifizetést árveréseket.

Tíz százalékra emelték fel a német bankrátát

A német Birodalmi Bank végrehajtóbizottsága ma esti ülésén elhatározta, hogy a visszleszámitolási kamatot 7-ről 10, a lombardkamatlábát pedig 8-ról 15 százalékra emeli fel.

Kauciókat vett fel, hitelbe vett írógépeket zálogosított el az Albion biztosító intézet kolozsvári vezértitkára, akit a rendőrség letartóztatott

Eddig összesen nyolc és félévi börtönre ítélték a rovtimultu biztosító vezértitkárt

Cluj-Kolozsvár, július 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség szerdán délután feltűnést keltő letartóztatást foganatosított, amelynek során a bukaresti Albion biztosító intézet kolozsvári vezetőjét, Gort Alexandrut vették őrizetbe. A kolozsvári napilapokban már hetek óta jelentek meg hirdetések különböző állások pályázataira. Ezeket az állásokat az Albion biztosító intézetnél kellett volna betölteni, amelynek vezetőjéről, Gort Alexandruról a legkülönbözőbb szélhámosságok kerültek nyilvánosságra.

Gort Alexandru első ténykedése az volt, hogy a Finkler és Standard írógépraktárokól egy-egy írógépet vásárolt hitelbe, amelyeket el is zálogosított. A lapokban hirdetések telt közzé, amelyekben 1500—2000 lejes kaucióval ügynököket és 15.000 lejes kaucióval pénztárnok nót keresett. A hirdetésekre azonnal jelentkeztek a reflektánsok és Gort alkalmazott egy 4000 lejes kaucióval és egy 1500 lejes kaucióval belépő ügynököt. Ugyancsak angazsált egy titkárnót is, akitől 10.000 lej kauciót kért és kapott és 5000 lejes fizetést ígért neki.

Közben Gort apróbb ügyekkel magára hívta a rendőrség figyelmét, amely megállapította, hogy a biztosító vezértitkári minőségben tetszelgő uriember nem más, mint többszörösen körözött gonosztevő, aki ellen a régi királyságban elkövetett bűncselekményeiért már több jogerős ítéletet hoztak. Gort Alexandru multjában egy két éves, egy 1 éves, egy 6 hónapos és egy 5 éves ítélet szerepel, amely utóbbi azonban amnesztia alá esett.

Ezek az információk nyilvánvalóvá tették a hatóságok előtt, hogy Albion állítólagos vezértitkára milyen céllal vette

fel a kauciókat az ügynököktől és tisztviselőitől. Közben a pénzükből kifosztott tisztviselők is különösképp tartották Gort magatartását és bünvádi feljelentést tettek ellene a rendőrségen. A nyomozás

megindult és ennek eredményeképpen Gort Alexandrut szerda délután letartóztatta a rendőrség. Kihallgatása után az állítólagos vezértitkárt átszállítják az ügyészség fogházába.

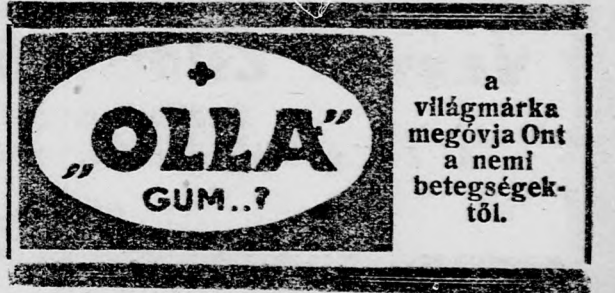
Nagyváradon is óvintézkedéseket foganatosítottak a német pánik miatt, de nem volt rá szükség

Oradea-Nagyvárad, július 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A német pánikhírek és a budapesti bankoknak ezzel kapcsolatos intézkedései indokolatlan idegességet keltek Nagyváradon is. Az elmúlt éjszaka folyamán Ghica prefektus elnöklétével érkezőletet tartottak, amelyen a prefektus bejelentette, hogy rendeletet bocsát ki, hogy a jelentkező betéteseknek tíz-tíz százalékot fizessenek ki a bankintézetek. A prefektus az éjszaka folyamán telefóni összeköttetést keresett Argetoianu pénzügyminiszterrel, vele azonban nem beszélhetett és így Manoilescuhoz, a Nemzeti Bank új kormányzójához fordult. Manoilescu kijelentette a nagyváradi prefektusnak, hogy még nem vette át a jegybank kormányzását, mihelyst azonban ez megtörténik, megfelelő intézkedéseket fog tenni a bankok támogatására és a közönség megnyugtatóására.

A nagyváradi pénzügyeteket igazgatói elhatározták, hogy a folyószámláknál 100 százalékot, a betéteknél 15 százalékot fizetnek ki, míg a további fizetéseknel a betétkönyvekben megjelölt feltételekhez fognak alkalmazkodni. A mai nap forgalma azonban azt mutatja, hogy fölöslegessé voltak ezek az átmeneti intézkedé-

sek. A nyugtalanság távolróls em olyan nagy, amely ezeket szükségessé tette volna. Pánikhangulatról nem lehet szó.

Felhívás a kolozsvári autótulajdonosokhoz. A Cluji Kerületi Automobil Club felkéri tagjait és az autótulajdonosokat, hogy a július 19-iki Mentők napja ünnepségei alkalmával rendezendő autós és vezető elegánciaversenyen minél számottevően vegyenek részt. Az első helyezettek értékes plakettet és jutalomdíjakat nyernek. Bénévezéseket kérjük f. hó 18-án d. u. 2 óráig az A. C. Titkárságára Cluj, Str. Regina Maria 16., I. em. küldeni, mely az érdeklődők számára információkkal készséggel szolgál. Az A. C. Rg. Cluj Igazgatótanácsa.

a világmárka megóvja Önt a nemibetegségek-től.

nem sok nyugalmat k új pozíciójában. e pillanatban három a Nemzeti Banknak mak majd csak akkor amikor Burileanu a semmitőszék. maradi a szesz törvény július 15. A szesz- ob meglepetésre, nem a az utolsó pillanat- fenyegetőzése miatt latot és így a szesz- őszre marad.

k meg kévé

getjét. Ezzel egyide- aslatot terjesztett be k fizetésének reduk. Egyes tisztviselők- redukálták a fizeté-

a pártok jóváhagyá- gják összeállítani a na-hivatalokat

A kongresszus plénu- ésén eles harc rob- ak és a többi pártok ig végül a kongressz- jah és a hachsara-ra at, különösen a he- alok összetételének szolag, amelyek ezen- pártok jóváhagyása tőrtőnni. A javasla- 76 ellenében a kong- A javaslat ellen a radikális delegátusok

Tegnap megérkeztek Agency Counciljának A cionista pártoso- alásokat folytattak a Agency vezetőkkel. j kurzusának és kü- s végcéljának, vala- összeállításának kér- plénmának ülésével Adler elnökléte alatt zeült a Jewish Agen- zottsága is.

ak. Londonból jelen- alászfloilla a Kvan- zigeetek északi csot- át fogott. A szük- óriási cáparaj le- nyújtott. A víz felt- ltómegnek látszott. gbeesett vergődés- t tenger felé ki-

KIRÁNDULÁS A délyi Kárpát Egye- folyó hó 19-én, va- rendez a következő kezés a Mátyás ház 4 órakor. Utirány: s völgye—Rekető a legrövidebb uton kastélyig. Délután ea Neagra-völgyön te: Györke Márton. knak 90 lej és ven- elentkezési határidő az E. K. E. Mátyás dégeket minél na- vesen lát az egye- részeiről fénykép- nk. A dobrini va- éter magasan van a és hatalmas fenye- ve.

SDE

14. Márka 39.98. dollár 168.50, font 1.00, francia frank 6.62, lira 1.99 1/2, pengő 29.40, 23.70, svájci frank

14. Francia frank 16 1/2, dollár 167.90, lira 8.80, svájci korona 4.98, osztrák árka 39.90, pengő 67.65.

Bulow, a zsidó lélek inkarnációja, bolyong a földtekén...

A nagy zsidó színművész beszél karrierjéről, a „vilnaiak“ kettészakadásáról és örök menyasszonyáról, a zsidó színpadról

Bucuresti-Bukarest, július 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A bukaresti sajtó elhalmozza a legnagyobb „epiteton ornans“-okkal, amelyek valaha is színészt megillettek. Az Adevurulban Aderca, a legjobb román kritikusok egyike felszólítja, hogy tanuljon meg románul és maradjon itt az országban. A Rampa kétségbevonja, hogy Bulow csak a zsidó színpadé volna. „Ez az univerzális színész — írja a Rampa — az egész világé. Még Amerika sem mondhatja kizárólag a magáénak...“ A Renastarea Noastră, a zsidó lap pedig így ír róla: „Bulow a zsidó lélek inkarnációja bolyong a földtekén. Csodálatot, lelkesedést vált ki az emberekből. És mindig zsidó marad...“

Királyi vendégek a nézőtérén

Bukarest legelőkelőbb színpadán, a Regina Mária színházban játszta el öt évi távollét után a Külváros Franciáját és legragyogóbb kreációját: az ő Szomorúságának énekesét: Joskét. A nézőtérén ott volt minkét előadásán György görög exkirály és Erzsébet exkirályné, a diplomáciai kar számos tagja, a Nemzeti Színház teljes gárdája, az összes színikritikusok. Csak kevesen értették a nyelvet, a melyet Bulow beszélt. De a színész és a publikum között mégis percek alatt kialakult egy eleven kapcsolat, a színész lelke hamarosan megtalálta az utat a közönség lelkéhez. Bulow életet teremt a színpadon, eleven életet lehel alakjaiba. És így másodrendű fontosságu lesz a nyelv, amelyen beszél. Hangjának modulációi, mimikája, egész játékának kifejező ereje pótolják a szó értelmét.

Moissi és Stanislawsky

Most a zsidó negyed nyári színpadán játszik, estéről-estére zsufolt nézőtér előtt. Az egész főváros lelkesedik érte. Keresztények, jiddisül nem beszélő zsidók tömegesen látogatják a kopott és szegényes Teatrul Nou nézőtérét. A Teatrul Nouban állandó ünnep van. A próbákon éppugy, mint az esti előadásokon. Modern drámák, zsidó komédiák, amerikai színművek, gettó-tragédiák kergetik egymást a műsoron. A bukaresti sajtó az orosz Stanislawskyval hasonlítja össze Bulowot, a rendezőt. A színész Bulowot pedig Moissi és a román Ciprian közé helyezi.

„Rabinson Gibic című háromfelvonásos bohózatában játszik most Bulow. Szegény, együgyű embert kreál, aki a véletlen folytán meggazdagodik. Önmagát mulja felül és szerepén keresztül az emberi lélek végtelen skáláját szólaltatja meg. Uralkodik a színpadon, játékának varázsa magával ragadja az egész együttest. Partnerei nemhogy elhomályosodnának mellette, de ellenkezőleg, nőnek értékben. Robusztus és erőteljes tud lenni, de ha kell raffinált és finom. Minden mozdulata, gesztusa, hangkiejtése elárulja az östehetséget, az öntudatos művész biztonságát és univerzális műveltségét.

Judit Larez emléke

Előadás után találkozunk Bulowval. Alig harmincegy éves, borotváltképu, lesimított haju fiatal ember. Megmondom, hogy az Uj Kelet munkatársa vagyok.

— Uj Kelet?! — kiált fel és mindkét kezével felém kap. Mélyes sóhajt és a vilnai együttes öt év előtti erdélyi turnéjának emlékeit idézi.

— Szegény Judit Larez. Most 25-én lesz öt esztendeje, hogy Aradon elvesztettük... Huszonötödikén monduk egy kadist utána. Szegény jó Juditunk... Istenem, mi mindenis történt azóta...

Megkérem, hogy beszéljen valamit multjáról, karrierjéről és a vilnai együttesről. Bulow szívesen tesz eleget.

Vilna...

— Vilna a mi második Palesztinánk, — mondja. Kétszáz ezer lakójának 80 százaléka zsidó. Orosz-zsidó kultúra. Eleven és mély zsidó élet pezseg e városban. Az Institut Hebreu, a nagy zsidó népkönyvtár, zsidó történészek, írók és művészek. És ami az orosz kultúrától reánk maradt, csak szinesebb és elevenebbé tette kreációkat. Tizenöt éves voltam, amikor kitört a háború. A Vörös Keresztnél teljesítettem szolgálatot. Összejártam az összes frontokat. Művészek és intellektuelek összeálltak 1916-ban és megalakították a vilnai társulatot. Azért, hogy regenerálják a zsidó színpadot. Én a fronton értesültem erről az eseményről. Leírhatatlan vágy fogott el, hogy együtt dolgozzak velük. Elhivatottságot éreztem, hiszen még diákkoromban voltak színészsikereim.

A „vilnaiak“ utja

— 1921-ben valóra vált az álom. A társulat, amely akkor Varsóban játszott, engem felvett tagjai közé. Én már az első évben előre törtem. Edesapám, aki szörme kereskedő volt, nem akarta, hogy színész legyek. Tanári pályára szánt. Csak jóval később, amikor a vilnaiak világhíre az ő füléhez is eljutott, csak akkor tudtam rávenni, hogy a rendes havi apánást ne küldje el többé címre. Ezidén lesz 15 éve annak, hogy a vilnai társulat megalakult. Azóta 120 darabot hozott színre. 1923-ban kettészakadt a társulat. Tradíciókon, elveken, iniciatívákon különböztünk össze. Az egyik frakció nyugatra vette utját, Párizs felé, a másik fele Romániában forrt ki a mi igazi lényegünk. A naturalista színpadtól a minisztrikus Dybukon keresztül eljutottunk az ő szomorúságának énekeséig és Sabbatay Zwy-ig, amelyekben már megközelítettük az európai színpadot, de még mindig Stanislawskiéhoz állottunk közelebb.

Az amerikai diadal

— Mai napig sem tudtam elfelejteni erdélyi turnékat, azt a sok kedves figyelmességet a részben elcsúszott és mégis izzig-vérig zsidó közönséget... 1926-ban meghívást kaptam Morris Schwarctól, az amerikai zsidó színpad

potentátjától. A „Tizedik parancsolat“ban játszottam. Schwarz 36 ezer dollárt investált a darabba. Hat hónapra szült a szerződés, amelyet tizenkét szerző hosszabbított meg.

— Hogy fogadták az amerikaiak, az amerikai kritika?

— Talán szerénytelenség lesz, ha elmondom, valóságos forradalmat idéztem elő játékkal. A legnagyobb newyorki lapok is óriási cikkeket irtak debütőről. Szinte rám parancsoltak, hogy tanuljam meg az angol nyelvet. Én alávéttem magam a parancsnak. Egy év múlva a Broadway-on játszottam.

Zsidósors... színészsors...

Megmutatja amerikai szerződését. Erdékes dolgokat beszél Amerikáról, az amerikai színpadról, gázsíkról, demokráciáról, sajtóról, kritikus nagyhatalmáról. Azután visszatérünk a zsidó színpadhoz.

— Igen — mondja — van egy feleségem: Liuba és egy örök menyasszonyom: a zsidó színpad. Néha el-elvállunk, hol hosszabb, hol rövidebb időre, de a mi eljegyzésünk soha fel nem bontható. Most vár Amerika, a Broadway. Ki tudja, hogy lesz, mint lesz...? Ismét el kell bucsuznom jegyesemtől... Hja; zsidósors... színészsors.

Hátszegi Ernő.

Rákényszerítették az amerikai artistanót a halálugrásra

A csodaszép amerikai leány atyja eltűnt bécsi lakásáról

Bécs, július 15. A bécsi Centrál-cirkuszban tegnap este borzalmas szerencsétlenség történt. Néhány nap óta a cirkusz programján szerepel egy amerikai artistapár, apa és leánya, akik nagy magasságból egy medencébe ugrottak.

Az apa, Pecejav Ringers, 36 méter magasból ugrott le a medencébe, míg leánya, Annie Ringers egy másodperccel előbb 24 méter magasból veti le magát 17,70 méter mély és 2,5 méter szétes viztartályba. Amint tegnap este a feltűnő szép fiatal artistanó a magasból leugrott, eltűnt a medencében. Egy közelben lévő artista rosszat sejtett, azonnal utána ugrott. De az eszméletlen állapotban levő leánnyal nem tudott felszínre kerülni.

Végül is az apja vonta ki mindkettőjüket a vízből és a fiatal artistanót a kórházba szállították. Azonnal megállapították, hogy Annie Ringersnek eltört a hátgerince és ha életben is marad, egész életére megbénult. Az eset artistakörökben nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert az artistapár igen nagy népszerűségnek örvendett. A leány

ma délelőtt magához tért, de még mindig nagy életveszélyben forog. A rendőri vizsgálat is megindult és megállapították, hogy az artistanó halálugrása kivételes teljesítményt tételez fel, mert a testnek egy határozott szögletben a víz felszínére kell esnie és az emberi testnek, amely ilyen nagy magasságból zuhan alá, a víz az acél keménységével áll ellen. Amellett kiderült, hogy Anne Ringers már a főpróbán sem tudta végrehajtani „halálugrását“ és csak ebben a szezonban működik együtt apjával anyja helyett. Amellett kézszerűlése is volt és ez is hozzájárulhatott a szerencsétlenséghez. A rendőrség most annak kiderítésére indított eljárást, hogy vajjon a leányt halálugrásának végrehajtására kényszerítették-e.

Pecejav Ringers, a szerencsétlenül járt fiatal artistanó apja, kétségbeesetten távozott a katasztrófa színhelyéről és amint ma délelőtt szállodájában fölkeresték, sehol sem találták. Miután a kórházban leányát sem látogatta meg, attól tartanak, hogy öngyilkosságot követett el.

Mindenki egy napig ingyen vásárolhat!

A „Takarékosság“ sorsjátéka, amelyen mindenki ingyen játszhat

Kolozsváron a legnépszerűbb intézmények egyike a „Takarékosság“, mely esztendőnk során, ugy a kereskedőknek, mint a vásárló közönségnek egyaránt eredményesen szolgálja az érdekeit azáltal, hogy a hitelviszonyokat rendezte aképpen, hogy a legkisebb jövedelmű ember is vásárolhat a könyvecskéjére. A Takarékoságnak sok ezer tagja esztendőnk óta a legnagyobb megelégedéssel használja a vállalat hitelkereteit, amelyek ugyszólván tehermentesítik az apró és különféle bevásárlások ezer gondjaitól azáltal, hogy egy helyre fizet és szükségleteit a legkülönbözőbb helyekről szerezheti be.

Nem akarunk különleges reklámot csinálni ennek az intézménynek és mindezt abból az alkalomból írjuk, hogy a Takarékoság egészen különleges ajánlattal lép meg a vásárlóközönséget. Igazgatóságának a legutóbbi ülésén elhatározta, hogy július hó 16-tól augusztus hó 31-g tartó időközben ingyen vásárlási napot rendez. Ez az ingyen vásárlási nap minden egyes takarékoságra szól, minden egyes takarékosági

tag megkapja azt a kedvezményt, hogy egy napon a Takarékoság könyvecskére a meglévő hitelkeretének erejéig teljesen ingyen vásárolhat a cégéknél.

Hogyan lehetséges ez? — kérdezi a Takarékoság sok-sok ezer vásárlója. És erre a közkezdvelt intézmény megfelelő a következőképpen:

Július hó 16-tól augusztus 31-ig. öszszesen tehát 45 napra szóló időtartamból egy napot hivatalos ellenőrzés mellett közjegyző utján kisorsolnak. Minden Takarékoság-vásárló, aki ezen a napon vásárolt, aznap ingyen vásárolt. A Takarékoság javára írja az aznap vásárolt összeget. Mindenkinek a szerencsésjétéül függ, hogy mennyit vásárolt azon a napon, amelynek az a különleges előnye is megvan, hogy a sorsjáték szerencsésje fejében nem kell sorsjegyet vásárolni. A Takarékoság ezzel a célkitűzéssel rendezti ezt a sorsjátékot, hogy a közönség vásárlókedvét növelje. És nagyon valószínűnek tartjuk, hogy ezt a célját el is fogja érni az intézmény.

ISMÉT ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százerért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházgyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó kórházszorsjátékot!

E sorsjáték nyereségtervezete oly reálisan van megalkotva, hogy minden egyes sorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyeresésre. Közel 2000 nyeresemény 2,700.000.— lej értékben.

Főnyeresemény

1.000.000 lej

Az összes nyereseményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. garantálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy sorsjegy ára 100 lej

Kapható minden jobb bankban, fizetben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!!

Levélbeli megrendeléseket elfogad:

Az Erdélyi Zsidó Kórházgyesületek Központi Sorsjátékintézetébe, Cluj,

Piața Unirii No. 20.

H

Az UJ KELET
bánsági
Főzserkesz
Felelős szer
Bukare
Hátszeg Er
Ölkneink után
megjelölé

— Zivatar és
pestről jelentik
időjárásprognóz
zivataros esők
lelkel és hőmé
mérséklet Buda
Celsius.

— Botrány a
ből jelentik: A
kértjében kedde
versenyen a ne
rendeztek az ur
nácik ismertető
pchter“ egy-egy
nell és fasizst
egymást. A har
zajongtak és a
fűtűrészték. A
kat el akarta
menekültek. A
rendőrtisztvisel

— Hány kol
ban? Most, am
nap olvashatunk
egy spanyolorsz
ról, különös ére
az a madridi je
forradalmi kor
összeírta egész
a kolostorokat
bennük élő szer
összeírás szerin
zárdák száma 4
zárdákban össze
apaca él. A leg
tományban van,
jut egy.

— Hangos fil
jelentik: Az of
Mesrabpom, mos
gosfilmjével. A
hez“. A filmet a
alatt bemutatják
ban. Ha sikere
gesen gyárt har
filmdumping ind

— Számos nő
„Ferenc József“
telen nagy meg
nőorvosi kliniká
ják, hogy a r
Ferenc József vi
osztályon a legje
A Ferenc József
ban, drogériák
kapható.

— Erdélyi gye
Bécs mellett. Az
legnaposabb mag
ra Bécsből, bée
részére nyaralót
hek bécsi pedag
kolozsvári Mo
mellett. A telep
gógia elvei sze
orvosi felügyele
Pirque-klinika t
tűnő alkalmat n
gyengült gyerme
frissítésére. A
résztvevőkre val
így az erdélyi g
ges alkalom nyil
titására. illetőle
mek foglalkoz
Bécs látványossa
nepélyek, pinpor
rossz időben pe
sás, zene, tánc-
Napozás, levegő
szolgálják a gye
erdélyi csoport
ugyancsak Ham
vezetése mellett
ban jelentkezhet
gyermekek legke
részvétel lehet
31-ig vagy mást
hónapra 9500 le
lej, mely összeg
és orvosi díj,
telepig és vissz
vizumdíjjak is
beli vagy szóbel
burg József cim
Ferdinand 34.
felvilágosítással
sal is szolgálna

1931. július 16.

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Zivatar és hősüvedés várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint nyugat felől zivataros esők várhatók megélénkülő szelekkel és hőmérsékletcsökkenéssel. A hőmérséklet Budapestben ma délelőtt 34 fok Celsius.

Botrány a hangversenyen. Berlinből jelentik: A berlini császári palota kertjében kedden este megtartott hangversenyen a nemzeti szocialisták tüntetést rendeztek az uniformis tilalom ellen. A náci ismertetőjéként a „Völkische Beobachter” egy-egy számát tüzték a kalapjuk mellé és fasiszta köszöntéssel üdvözölték az embereket. A hangverseny alatt állandóan zajongtak és a nemzeti szocialista dalt füttyűrezték. A rendőrség a rendezőket el akarta távolítani, mire ezek elmenekültek. A nagy tolongásban egy rendőrtisztviselő megsebesült.

Hány kolostor van Spanyolországban? Most, amikor ugyszólván minden nap olvashatunk a lapokban híradást egy-egy spanyolországi kolostor felgyújtásáról, különös érdeklődésre tarthat számot az a madridi jelentés, amely szerint a forradalmi kormány rendelkezése újabb összeirták egész Spanyolország területén a kolostorokat és zárdákat, valamint a bennük élő szerzeteseket és apácákat. Az összeírás szerint a spanyol kolostorok és zárdák száma 4698. A kolostorokban és zárdákban összesen 65.316 szerzetes és apáca él. A legtöbb kolostor Lerida tartományban van, ahol minden 387 lakosra jut egy.

Hangosfilm-dumping. Moszkvából jelentik: Az orosz állami filmgyár a Meszrabpom, most készült el az első hangosfilmjével. A film címe „Az ut az élet-hez”. A filmet az ősszel már német márka alatt bemutatják Európa többi államában. Ha sikere lesz, az orosz gyár tömegesen gyárt hangosfilmeket s rövidesen filmdumping indul.

Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata vég telen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Erdélyi gyermekek nyári üdülőtelepe Bécs mellett. Az osztrák hegyvidék egyik legnaposabb magaslati pontján, két órányira Bécsből, bécsi és erdélyi gyermekek részére nyaralótelep létesült Annie Hatschen kolozsvári Montessori-óvónő vezetése mellett. A telep, melyet a modern pedagógia elvei szerint vezetnek s melynek orvosi felügyeletét dr. Feldner, a bécsi Pirque-klinika tanársegéde látja el, kitűnő alkalmat nyújt az iskoláév alatt legyengült gyermekek testi és szellemi fel-frissítésére. A társalgási nyelv, a bécsi résztvevőkre való tekintettel, a német és így az erdélyi gyermekek részére különleges alkalom nyílik a német nyelv elsajátítására, illetőleg gyakorlására. A gyermekek foglalkozása: uszás, kirándulások, Bécs látványosságainak megtekintése, ünnepélyek, pingpong, kroszt, kerti munka, rossz időben pedig rajzolás, fonás, olvasás, zene, tánc- és színi játékok rendezése. Napozás, levegő és játékok a szabadban is szolgálják a gyerekek üdülését. A második erdélyi csoport július hó 31-én indul ugyancsak Hamburg Szerén személyes vezetése mellett Kolozsvárról. E csoportban jelentkezhetnek 6—14 éves egészséges gyermekek legkésőbb folyó hó 25-ig. A részvétel lehet egy hónapos, augusztus 31-ig vagy másfél hónapos. A díjak: 1 hónapra 9500 lej, másfél hónapra 13.500 lej, mely összegben teljes ellátás, nevelés és orvosi díj, utiköltség Kolozsvártól a telepig és vissza, valamint utlevél és vízumdíjak is belfoglaltatnak. Irásbeli vagy szóbeli jelentkezések: Dr. Hamburg József címére intézendők. Cal. Reg. Ferdinand 34. Telefon 10-30, ahol több felvilágosítással és részletes prospektussal is szolgálnak.

A berlini jugoszláviai főkonzult lakásában átlőtt mellel halva találták

Az a gyanu, hogy gyilkosság áldozata lett

Berlin, július 15. Diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett tegnap egy titokzatos halálozás. A Zelten 19. szám alatt lakó jugoszláviai főkonzult, dr. Barkhausent éjjel 11 óra tájban a hazatérő szobájában egyik szobájában halva találták. A leány délután 3 óra tájban hagyta el a lakást. A főkonzul családja napok óta távol van és így egyedül tartózkodott lakásán. Amint a leány éjjel hazatért, urát a lakás egyik szobájában hátán fekve holtan találta. Melléből patakzott a vér és egy kis browningrevolver feküdt mellette.

A vizsgálat azonnal megindult és megállapították, hogy a szobában több butort feldöntöttek és a szőnyeget is elhúzták a helyéről. Az a gyanu merült fel, hogy dr. Barkhausen nem követett el öngyilkosságot, hanem bűncselekménynek esett áldozatul.

Rakétarepülési kísérletek. Berlinből jelentik: Reinhardt Thieling osztrák mérnök, a rakétarepülés kiváló szakértője az elmúlt napokban az oldenburgi partvidéken, Wagerode kikötőjében új, nagyjelentőségű kísérleteket végzett. Július 2-án és 3-án egy-egy rakétát eresztett a levegőbe s mindkét rakéta beigazolta a mérnök számításait. A rakéták 80 fokos szögben repültek föl. 3000 méteres magasságot értek el és 7000 méteres utat tettek meg. Mindegyik rakéta 30 százalékos hasznos súlyt vitt magával, az önsúlyhoz arányítva. A két kisebb rakéta sikeres kiröptetése után Thieling mérnök július 26-án egy nagyobb rakétával hajtja végre ugyanezt a kísérletet Wagerodeban.

KOLOZSVÁRA VARÁZSOLJÁK AZ ANGOL PARKOT. A július 19-én megtartandó MENTONAPON a kolozsvári sétaterre varázsolják az Angol Park összes szórakoztató és mulatságos látványosságait. Célközvet, lepényevés, zsákfutás, dühöngők kastélya, szerencsekerék, horgászat a szárazon, karikadobás, póznamászás, virstiklkapás, fogják jövedve deríteni a nézőket és a résztvevőket. A gyermekeknek külön szórakozást fog nyújtani a két és háromkerékű biciklikkel megrendezendő verseny. A rendezőség felkéri azokat a szülőket, akiknek gyermekei a versenyen indulni óhajtanak, hogy a csoportokba való beosztás céljából jelentkezzenek a SCHUSTER EMIL cégnél. A sétateri tavon szandolinversenyt rendeznek, a szalmaözvegyeknek pedig bufelejtőül bemutatják „Évát a paradicsomban”. A vidám számok mellett komoly és tanulságos szórakozást fog nyújtani a grafológiai sátor, ahol HALÁSZ József ujságíró, a kitűnő grafológus fogja megmondani a múltat, a jelent, a jövőt és fog jellemképeket adni. A gyermekek részére GARA Akos ujságíró, a kicsinyek közkedvelt Akos bácsija tehetségversenyt rendez, amelyben fiúk és leányok vehetnek részt ének- és táncszámokkal, szavallatokkal. A nyertesek értékes díjakot kapnak. A tehetségverseny keretében fellép RIMÓCZY Viola, az Opera gyermekbalerinája is, akinek táncszámait BRÓDY Tamás, a kitűnő ifju zongoraművész fogja kísélni. Jövedve, hangulat, nemes szórakozás lesz a Mentonapon!

Amerikai orvos-intéző Ausztriában. Bécsből jelentik: A napokban a Hamburg gyorsgőzösön kétszáz amerikai orvos jön Európába, akik egy teljes hónapig akarnak Bécsben tartózkodni. Ugyancsak most Hollandiából is 800 kiránduló érkezik hosszabb tartózkodásra Ausztriába.

Diplomás kondásokat képeznek Szászországban. Lipszéről jelentik: A szász földművelésügyi minisztériumnak nemrégiben egy sok tréfára alkalmas adó rendelete jelent meg, amely szerint a fejlőlyanoknak vizsgáznok kell a ténhén természetrajzból, valamint a tehénfejésből is. A földművelésügyi miniszter azonban úgy látzik, hogy nem ijedt meg az eddigi tréfától és a napokban újabb rendeletet adott ki, amely szerint a kondásoknak vizsgát kell tenniük a disznó természetrajzból, valamint a sertések ápolásával kapcsolatos dolgokról. A szász kormány ugyancsak 20 európai állammal lépett érintkezésbe arra vonatkozólag, hogy azok a kondás diplomákat nosztrifikálják.

Fegyveres banditák kirabolták a falut és 18 embert megöltek. Londonból jelentik: Borzalmas vérengzést követett el Conjamillió mexikói faluban fegyveres rablóbanda. Éjnek idején megtámadták a falut, teljesen kirabolták, 18 lakost, köztük öt gyermeket meggyilkoltak és a sötétség leple alatt elmenekültek. A gyilkosokat katonaság üldözi.

Hajójáratok Palesztinába. A Serviciul Maritim Román Konstancia és Haifa —Jaffa között vegyes (teher és személy) járatu hajóközlekedést állít be. Az uttartama nyolc nap, a személyszállításra másodosztályú és fedélközi helyek állanak rendelkezésre. Legközelebbi járatok: Indulás Konstancából augusztus 6-án, érkezés Haifába aug. 14-én, Jaffába aug. 16-án, Utána: Indulás augusztus 27-én, érkezés Haifába szeptember 4-én, Jaffába szeptember 6-án, Ezután: Indulás szeptember 17-én, érkezés Haifába szeptember 25-én, Jaffába két nappal később. Végül: Indulás Konstancából október 8-án, érkezés Haifába okt. 16-án, Jaffába 18-án. Menetidjak: Másodosztályon Konstancából Haifaig 5000 lej, fedélközön 1700 lej élelmezés nélkül. A koszt ára másodosztályon napi 300 lej, fedélközön napi 120 lej.

Bécs takarékoskodik. Bécsből jelentik: Az osztrák főváros kénytelen az intézmények részére adott segélyeket csökkenteni. Az elmúlt évi költségvetésbe még 550 ezer schillinget vehettek fel erre a célra, most ezt az összeget egyharmadával leszállították. A város új támogatást egyáltalán nem nyújt.

Elfogatóparancs Argentína volt pénzügyminisztere ellen. Buenos-Airesből jelentik: A „La Prensa” című lap jelentése szerint több hónapi vizsgálatot fejeztek be az Irogoven-kormány volt tagjai ellen. Az ügyészség hivatali visszaélés címén elfogatóparancsot adott ki dr. Colman volt pénzügyminiszter ellen. Hivatali kötelességei teljesítésének megszegésével vádolják, továbbá azzal, hogy adócsalásokat követett el az adóhivatal kárára, nagymennyiségű alkoholszállítmányoknál. Hasonlóképpen elfogatóparancsot adtak ki Avales postafőigazgató ellen.

Aranyérmel használjunk Haemorsan kenőcsöt és kupot! Olcsón kapható a gyógyszerárakban.

Adós maradt felesége ruhaszámlájával a dugzagd gróf. Budapestről jelentik: A budapesti Berkovics-szalón tulajdonosa hatóság előtti rágalmasz címén feljelentést tettek Csekonits Pál gróf ellen. Az érdekes ügy előzményei a következők: Csekonits grófnő 26.000 pengő értékben ruhákat vásárolt a cégtől, de az összeget nem fizette ki Berkovicséknek. A cég erre beperelte a gróft, egyben pedig követelését betáblázta a gróf házára. A gróf közben egyezkedni próbált és amikor ez nem sikerült, hitelrontó kijelentéseket tett a cégre, sőt a számlák jogosultságát is kétségbevetta. A Berkovics-cég, amikor erről értesült, elhatározta, hogy hatóság előtti rágalmasz címén is pert indít a gróf ellen, mert kijelentéseivel súlyosan megsértette a 45 év óta fennálló cég jóhírért és üzleti tisztességét.

Csehszlovák-magyar határon leégett az elmebetegek faluja. Sátoraljaújhegyről jelentik: Sátoraljaújhegy mellett, a csehszlovák-magyar határtól alig pár kilométernyire fekvő Bányácska községben, amelynek lakossága elmebetegek gondozásával foglalkozik, tűz ütött ki. A tűz rövid idő alatt katasztrófális méreteket öltött s csakhamar tizennyolc lakóház a hozzávaló gazdasági épületekkel együtt a lángok martaléka lett. Nagyon megnévezette az oltást a vízhiány, úgyhogy a tűz színhelyére érkező szomszéd községbeli tüztöltők és katonaság tétlenül volt kénytelen nézni a tűz pusztítását. Nagy gondot okozott a hatóságoknak és lakosságuknak az elmebetegeknek összefogdosása. Félő volt, hogy a tűz láttára dühöngeni fognak a betegek és a bajt még tetézik. Szerencsére sikerült őket egy helyre terelni, ahonnan autókön elszállították Sátoraljaújhegyre. A tűz rendkívül nagy kárt okozott, amelynek csak kis része térül meg biztosítás útján. Az oltásnál hárman kisebb égési sebeket szenvedtek.

NAPROL-NAPRA

Berlin északi városrészében az Auguststrassen a rendőrség óriási titkos kommunista fegyverraktárt fedezett fel. A raktárban több ezer gyalogsági fegyvert, gépuskát, repülőgépre felszerelhető gépfegyvereket, revolvereket és gránátokat találtak.

Kay Don angol motorcsónakversenyzőnek sikerült saját motorcsónakgyorsasági világrekordját hét mérfölddel megjavítani, amennyiben legutóbbi versenye alkalmával százötven mérföldes óránkénti sebességet ért el. Az ő rekordjával együtt Anglia tartja most a gyorsasági világrekordot úgy a vizen, mint a levegőben és szárazföldön. A szárazföldi világrekord 245.75 mérföldet tesz ki és azt Sir Malcolm Campbell érte el, míg a légi világrekordot Orlebar tartja 357.7 mérfölddel.

Nem mindennapi kalandban volt része a párizsi rendőrség egyik vezető bünygyi tisztviselőjének, akit a vizsgálobíró egy pénzügyi botrány ügyében egy bankár lakására küldött, hogy a bankárt kihallgassa. A tisztviselő a bankárt nem találta otthon, csupán ennek a feleségét. Amikor az asszony az idegen férfit meglátta, azt hitte, hogy betörővel van dolga, segítségért kiabált, a szakácsnót a közeli rendőrőrszobára küldte, ahonnan három detektív érkezett és ezek a rendőrtisztviselőt, akit nem ismertek fel, mellének szegezett revolverrel megadára kényszerítették és megkötözték. Csak hosszas magyarázkodás után sikerült a tévedést eloszlatni.

Az egyik legnagyobb karlsbadi szállóban táviratilag lakosztályt rendeltek a „toledo herceg” számára, aki nem más, mint Alfonz spanyol exkirály.

A legújabb statisztika szerint az amerikai Egyesült Államokban 4.240.000 zsidó lakik, akik a lakosság 3.4 százalékát teszik ki. A legtöbb zsidó Newyork államban él, ahol a lakosság 16.67 százalékára rug a számuk.

Báró Falkenhausen volt német államtitkár, aki ezidőszent Vilmos excsászár feleségének az udvarmestere, pert indított a német állam ellen azért, mert tévedésből — magasabb nyugdíjat állapítottak meg a számára, mint amennyi járna neki. A német hatóságok ugyanis rájöttek a tévedésre és a kamarásnak le akarják vonni a többlételet, amit eddig jogosultlanul élvezett. Falkenhausen azért perelt most a német kincstárt, mert azt állítja, hogy magas nyugdíjára való tekintettel csupán csekély fizetést kért kamarási működéséért a „császártól”, amit most nem emelhet fel és ezért szerinte Németország neki kártérítéssel tartozik.

Hamelben Agost Vilmos porosz herceg résztvett két nemzeti szocialista gyűlésen, amelyeket ellenpárti tömegek megzavartak és a nemzeti szocialista herceget megtámadták. A nemzeti szocialisták védekezni próbáltak, mire uccai harcokra került a sor és a két ellenfél löfegyvereket használt. Tizenhárom ember súlyosan megsebesült.

Az amerikai hatóságok megállapították, hogy az atlantai és leavaworthi fegyházak gazdag feyenceit a börtönök igazgatóságai 800—1000 dollár lefizetése ellenében a forró nyári hónapokban a magas északon fekvő katonai táborokba küldték nyaralni. Az ügyben most szigorú vizsgálat indult.

Ismét emelkedett az angol munkanélküliek száma. Londonból jelentik: A munkanélküliek száma Angliában 2 millió 634 ezer 288. Eszerint a munkanélküliek száma Angliában ismét emelkedett. Az emelkedés azonban lényegtelen.

Kincsek után kutatnak. Londonból jelentik: Augusztusban egy kanadai expedíció megy a Vancouver szigetekre, hogy ott olyan kincsek után kutasson, amelyeket állítólag a XVI. és XVII. században tengeri kalózok ástak el. Az expedíció vezetőinek hitelesnek látszó tervrajzok vannak a kezeiben, amelyekből e kincsek fekvését pontosan meg lehet állapítani.

KÖZGAZDASÁG

Fekete petróleumtól és fekete kenyértől tart az UGIR

Az UGIR választmányi ülése tiltakozott az új törvényekben elrendelt közteher emelések ellen

Cluj-Kolozsvár, július 15. Az Ugir kolozsvári kerülete dr. Farkas Mózes vezérigazgató elnöke alatt vezetőségi ülést tartott folyó hó 14-én.

A gyáriparosok ezen ülésükön egyrészt kritikát mondtak a parlament rendkívüli ülészakán megszavazott új törvényekről, másrészt erőteljes akciók beindítását határozták el a közteheremelések rendszerének megállítására és megváltoztatására érdekében.

A tárgyalás anyagát dr. Böszörményi Sándor, a kerület ügyvezető igazgatója terjesztette elő s jelentésében kiemelte, hogy az újonnan megszavazott törvények — bármennyire a termelés (agrártermelés, petróleumipari termelés stb.) támogatását célozzák is, végeredményben súlyos kihatással lesznek az ipari termelésre, mert azt új és igen érzékeny termelési taxák fizetésével drágítják s így nehezítik meg.

Sajnálatos állapotja meg, hogy kenyértaxa bevezetésén és a pácuraadó felállításán kívül, ami az új törvények termelésellenes intézkedései közül a legérezkenyebbek, az új közterhek behajtási módjai is meg fogják nehezíteni a legális érzésű s a közteherkötelezettségeknek becsületesen eleget tenni akaró nagyiparosok helyzetét. Ha igaz az, hogy a petróleumárak eddigi fogyasztási adó-tételeinek pontos befizetése alól is kibujtak már egyes termelők, mi sem természetesebb, minthogy a felemelt és így a legális és illegális termelők eladási árának differenciáját még nagyobbá tevő új adók befizetése körül még több visszaélés fog megtörténni. Súlyos és szinte meg sem akadályozható visszaélésekre lehetünk elkészülve az új kenyértaxák bevezetése, illetve be nem fizetése körül is, csak a kormány az utolsó percben a tervbevetett fegyverrendszer helyett az Ugir javaslatát figyelembe véve az új taxának pauszálási-összegekben való kivetése és beszedése mellett nem fog dönteni.

A jelentés ezen új törvényekben elrendelt közteheremelések után a munkásbiztosító központi pénztár vezérigazgató-ságának az erdélyi betegsegélyzőjárdulékot felemelését célzó rendelkezését ismertette s kimutatta, hogy az új rendelet következtében beálló járulékemelések nem is a beteg munkások pénzsegélyének emelésére, vagy gyógykezelésének megjavítására fognak szolgálni, hanem kizárólag a túlméretezett adminisztratív költségek által okozott deficitet eltüntetését célozzák.

Hogy ez a járulékemelés mennyire nem a biztosított munkások érdekeit szolgálja, világosan kitűnik az azt életbeléptető vezérigazgatói rendeletből, amely a járulékok kifizetési alapját képező munkabérialapok megváltoztatásával a biztosított tagok egy részét az eddigi helyzettel szemben hátrányosabb helyzetbe fogja hozni.

Egy heti 540 lejt kereső munkás, vagy munkásnő pld. eddig az V. bérolytályba tartozott s betegsége esetén hetenként 420 lejes táppénzt kapott kézhez. Ezen túl 540 lejes bérével a IV. bérosztályba fog tartozni s heti táppénze 315 lej lesz. Igaz, hogy a béréből levont heti betegsegélyzőjárdulék eddig az V. osztályba 12 lej volt, ezután pedig a IV. bérosztályban 10.50 lej lesz, de ezt az évente 60—70 lejt kitevő járulékdifferenciát évi 5000—6000 lejnyi táppénzkülönbség elvesztésével kell megfizetnie.

A gyáriparosok erdélyi vezetői az előterjesztett adatok alapján ki is mondták, hogy a közteheremelések minden termelő munkát megbénító rezsimje ellen most már elhatározó lépéseket fognak tenni.

Legelsősorban ki fogják mutatni, hogy a közterhek nálunk a közteherleszállítások felszavának hangoztatása óta 15—20 százalékkal emelkedtek. Ki fogják mutatni, hogy a folyton emelkedő közterheknek ellenében alig kapnak a termelők valamit. Be fogják bizonyítani, hogy az immár tömegesen összeomló adóalanyok jórésze a rá nehezedő közterhek nyomása alatt ment tönkre.

A részletes bizonyító adatok előkészítésén és publikálásán túl más eszközökkel

is követelni fogják a felesleges közteheremelések megállítását, sőt leépítését.

A betegsegélyzőjárdulékemelési rendelet hatályon kívül helyezését pld. követelni fogják azon a címen, hogy a központi pénztár hanyag gazdálkodásának és a teherviselő rétegek állandó tiltakozása dacára túlméretezett adminisztrációjának antiszociális költségeit nem hajlandók elvállalni. Kimondták, hogy a pénztár adminisztrációs szervével eddig fenntartott kapcsolataikat megszakítják s annak dokumentálására, hogy ezeknek működéséért tovább semminemű felelősséget nem vállalnak, kivonulnak az intézmény helyi és központi tanácsaiból. Meggyőződésünk, hogy ezen az uton a pénztárakkal szintén

Az új biztosítási törvény fekete listát készít a bankokról

A biztosítási intézetek csak abban a bankban helyezhetik el a pénzüket, amelyeket a törvény jó bonításúnak tart

Bucuresti-Bukarest, július 15. A biztosító intézetek körében nagy izgalom uralkodik, miután szó van arról, hogy a biztosítási törvényt minden jelentékenyebb változtatás nélkül életbeléptetik. A biztosító intézetek ugyanis kifogásolják, hogy a peres eljárásoknál a törvény a biztosítottak ad minden tekintetben előnyt. Ezek szerint a bíróság döntése már első fokon jogerős, feltéve, ha a biztosító intézet az egész biztosítási összeget nem helyezte letétbe. Kizárólag ebben az esetben van a biztosító intézetnek fellebbezési joga. Ez igazságtalanul komoly károkat is okozhat az intézetnek. Ehelyett a biztosítók szívesebben egyeznének bele egy gyorsított peres eljárásba, hogy a feleknek a várakozási idejük ne legyen túlhoszsu.

Még különösebb az új törvénynek az a rendelkezése, mely nem engedi meg a biztosító intézeteknek, hogy tökéletes tetszésük szerint megválasztott bankokban helyezzék el és kamatoztassák. Az új törvény ebben a tekintetben megkülönböztetést tesz jó és nem jó bonítású bankok között. Előbbieknek már összeállította a névsorát, ezzel mintegy megjelölve azokat a bankokat, amelyeket a biztosítók igénybevehetnek. Meg kell jegyezni azonban, hogy a törvénynek ez az intézkedése nemcsak a bizto-

elégeden kisiparosok, kereskedők, sőt munkásszervezetek delegátusai is követni fogják őket s ily módon végre tisztázódni fog, vajjon ez az autonóm igazgatás jogaitól teljesen megfosztott intézmény a teherviselő rétegek érdekeit szolgálja-e még, avagy az immár teljesen a kinevezett s autonómia visszaadását megakadályozó pénztári főtisztviselők fenntartási intézményévé süllyedt.

Foglalkozott még a gyárosok ülése a múlt hetekben megkötött német-román és a most tárgyalás alatt álló osztrák-román kereskedelmi szerződések várható eredményeivel. Annak megállapítása után, hogy a preferenciális kedvezmények új rendszerének bevezetése csak úgy lehet hasznos az országra, ha az az új szerződésekben mindkét félre nézve keresztülvihető, elhatározták, hogy a német-román szerződés idevonatkozó tanulságai alapján részletes előterjesztéseket készítenek e tárgyban.

A földgáz-kérdés ismert sérelmeinek a letárgyalása s Mircea iparigyi szenátor-nak e kérdésben erőteljes intervencióra való felszólítása után dr. Farkas Mózes az ülést azzal zárta be, hogy az összetartás az egyedüli mód, amellyel a termelőrétegek jogos érdekeiket ezekben a nehéz napokban megvédelmezhetik.

Péntek: Gróf Monte Christo.

Szombat: Gróf Monte Christo.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor Kolozsváron utoljára: Gróf Monte Cristo, 10 és 20 lejes helyárrakkal.

Hétfőn 3, 5, 7, 9 órákor: A nagy háború monumentális, örökbecsű filmposzta: A négy fivér, 10 és 20 lejes helyárrakkal. (A filmet diplomáciai okokból pár napon belül kivonják a forgalomból.)

CORSO-MOZGÓ műsora

Csütörtökön 5, 7, 9 órákor: Crack generális, a szerencse fia.

RADIO MŰSOR

IDO: KÖZEP-EURÓPAI

Csütörtök, július 16

Bukarest, 20.45: Cselló. 21.15: Zogó. Hangv. 21.45: Hírek.

Budapest, 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Férfikvartett. 12.05: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: A tanváltás társadalmi megszervezése. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Szabadságharckorabeli magyar nóták! Cigányzenekisérettel. Felolvasás. 6.30: Hangv. 7.45: Nyáry Andor novellái. — 8.15: Gramofónhangv. 9: Kolozsvári est. Közreműködik dr. Mátyásné Lévy Ilonka (ének), Pollermann Aranka (hegedű), Zsembery Elvira (zongora) és Török Erzsébet (szavaltat). Utána pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs, 20.30: Mendelssohn és Brahms-dalok. 21.05: Vonósnyegyes.

Berlin, 19.30: Dalok és operettrészletek. Breslau, 21.30: Szórakoztató zene.

Lipce, 19.30: Balettzene. Stuttgart, 22.50: Táncczene.

Varsó, 20.15: Szórakoztató zene, bari-tonékkal.

Kattowic, 23: Könnyű és táncczene.

Milánó, 20.45: Mascagni: Ikos című operája.

Róma, 21: Szimfónikus hangverseny.

Prága, 21: Csellóhangverseny.

Pozsony, 21: Népszerű est.

Kassa, 19.05: Hegedűhangv.

Osló, 22.05: Balalajkazene.

Péntek, július 17

Bukarest, 20: Verdi Ernani c. operája. Közben hírek.

Budapest, 9.15: Házikvartett. 9.30: Hírek. 12.05: Zenekari hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Manchen Mariska rádiódélutánja. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A görög felalálása. 5.30: Bécsi dalok. 6.30: Sportbalettek. 7: Cigányzene. 8.15: A romantika. Utána pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd Bura Sándor és cigányzenekara, valamint jazz.

Bécs, 20.10: A vihar zenéje Glucktól Wagnerig.

Berlin, 22.30: Táncczene.

Breslau, 20.30: Hangjáték.

Langenberg, 20: Szimfónikus hangv.

Lipce, 22.15: Szórakoztató zene.

Stuttgart, 20.30: Filharmónikus hangv.

Rimszkij-Korszakov, Dvorak, Zádor Jenő műveiből.

Varsó, Poznan, Kattowic, 20.15: Filharmónikus hangverseny.

Milánó, 21: Szórakoztató zene.

Róma, 21: Lehár Luxemburg grófja c. operettje.

Prága, 21.30: Hegedűhangverseny.

Pozsony, 18: Magyar előadás.

Kassa, 18.20: Gramofón.

Brünn, 21: Szlovák est.

Belgrád, 20.30: Mozart és Brahms műveiből.

Osló, 21: Lantdalok.

Apróhirdetések

Előrajzolás, csipkebevarrás, montirozás, fehéreművarrás, kézi- és géphímzés, goblenvarrás legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunka szalonjában, Malom u. 16.

Kiadó 2 szoba, konyha, elő- és fürdőszobás lakás, Ferenc József ut. 70.

Szöveggyár keres helyi képviselőket, esetleg lerakatot létesít. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Színház-Művészet

Gróf Monte Cristo

A film történelme kevés nagyobb sikert könyvelhet el, mint amilyen a Gróf Monte Cristo.

Dumas grandiózus regénye, amely minden szívet megindított, tökéletes feldolgozásban, teljes új kidolgozásban, Lili Dagover, Bernhard Götzke, Jean Angelo, stb. tökéletes ábrázolásában kerül most színre.

SALAMONÉK BUCSUJA

Amint híre terjedt, hogy Salamon Bélaék óriási sikerükre való tekintettel egy estére visszajönnek Kolozsvárra s itt mérsékelt nyári helyárrakkal meg egy előadást tartanak, máris megrohanta a közönség a Magyar Színház pénztárát.

Ma csütörtökön este tehát Salamon Bélaék még egy előadást tartanak nálunk, hogy pazar humorukkal derűt és vigaszt hozzanak a mai nehéz idők légkörébe.

Színház-Mozgó műsora

Csütörtök 3, 5 és 7 órákor: Gróf Monte Christo. (A Paramount-gyár világhírű szuperprodukcója, a filmgyártásnak eddig legnagyobb szabású filmje, gyönyörű kisérő zenével. Helyárrak 10 és 20 lej.)

Csütörtök este 9: Közkívánatra Salamon Béla és a Terezkürüti Színpad együttesének bucsufellépése, leszállított nyári helyárrakkal.

XIV. ÉVF.
Cluj—K
július
5691

Az Uj Kelet a
és bászági a
na
Cikkeink utá
forrás megje
Kéziratokat n
megörzésükre

Az az
ele

Azt szokták
stén büntetni a
meg. Egyelőre
tünk azok az ol
haragra ingerel
mán politikusok
bizonyos, hogy
sztanlás és
pességét, mivel
Már pedig elő
kormányozni. I
vészete tulajdo
előre látni azok
eseményeket, a
dasági és szoci
és ezeket úgy
hogy az állam
gálják.

Ami a gazda
mányzást illeti
mi sötétség bo
mán politikusok
nyen meggyőző
egyebet csinál
től kezdődőleg
ket és a külfö
1924 óta a bud
tatosan deficit
gilag gyengülő
állam felelőtlen
kozatosan növ
De egyik pénzli
tatt eszébe a k
pazarlás energi
különbölni a d
ban a délibábos
gát, hogy majd
javulnak a vis
többet fog fize
előző évben ki

Folytatták t
tasát s újra s
présen. Az ere
volt. A pénzli
latos és az elé
megállapítása
litikájának ne
mértéket tulhá
lenül az adóal
az adóbevétel
zet. Románia
frányítói azon
voltak az or
mondhatók, h
ték őket. És
pénzügyi és a
állami jövede
kizárólag az
látta az állam
egyetlen lehe

Nem volt j
közö ember,
szerencsétlen
vetkezmenyei
talanszor mu
tereink végző
volt minden.
sen és tisztá
amig az elle
A liberálisok
lönösképpen
élesebben sze
adópolitikáva
kát nem ök
rasztpárt ell
ságos evan
csökkentése,
tása s az ad
Mondanunk
kerülve, a n
tiz százaléko
kormányzati